

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՎԵՐԱՀՍԿԻՉ ՊԱԼԱՏ

ՀՀ տրանսպորտի և կապի նախարարությանը պետական պատվերի և ծրագրերի կատարման նպատակով պետական բյուջեից հատկացված միջոցների օգտագործման և բյուջետային մուտքերի ապահովման, ինչպես նաև պետական սեփականության կառավարման և օգտագործման նկատմամբ վերահսկողության վերաբերյալ

ԸՆԹԱՑԻԿ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

Վերահսկողության հիմքը՝ «Վերահսկիչ պալատի մասին» ՀՀ օրենքը, ՀՀ վերահսկիչ պալատի 2008 թվականի գործունեության տարեկան ծրագրի 4.10 կետը, ՀՀ վերահսկիչ պալատի խորհրդի 2008 թվականի մարտի 25-ի թիվ 16 որոշումը:

Վերահսկողության նպատակը՝ Պետական պատվերի և ծրագրերի կատարման նպատակով ՀՀ տրանսպորտի և կապի նախարարությանը պետական բյուջեից հատկացված միջոցների օգտագործման և բյուջետային մուտքերի ապահովման, ինչպես նաև պետական սեփականության կառավարման և օգտագործման ուսումնասիրություն:

Վերահսկողության առարկան՝ ՀՀ տրանսպորտի և կապի նախարարությանը ՀՀ պետական բյուջեից հատկացված միջոցներ, պետական սեփականության միջոցներ, դրանց հետ կապված գործարքներ:

Վերահսկողության օբյեկտները՝ ՀՀ տրանսպորտի և կապի նախարարություն, «Հեռահաղորդակցության հանրապետական կենտրոն» պետական ոչ առևտրային կազմակերպություն, «Նամականիշ», «Վարչատնտեսական», «Ռ-ադիո», «Հայաստանի հեռուստատեսային և ռադիոհաղորդիչ ցանց», «Տրանսնախագիծ» փակ բաժնետիրական ընկերություններ (հիմնադիր՝ Հայաստանի Հանրապետություն) և «Թալինի ԱՏՃ» ՓԲԸ,

«Կապանի ճՇՇ» ԲԲԸ, «Իջևանի ՉՇՇ» ՓԲԸ, «Արգիշտի-1» ՍՊԸ (հանդիպակաց ստուգում):

**Վերահսկողության ծավալը` 2006-2007թթ.** հետևյալ ծրագրերը համարվել են էական և ընդգրկվել վերահսկողության մեջ`

- Նախարարության ապարատի պահպանման ծախսեր` 674,343.4 հազ. դրամ (100 %),
- Նախագծային, շինարարական և վերանորոգման աշխատանքներ` 34,062,121.0 հազ. դրամից` 13,609,607.1 հազ. դրամը (40%),
- Պահուստային ֆոնդից հատկացումներ` 2,681,152.0 հազ. դրամ (65%),
- Ծաղկաձոր քաղաքի տարածքում Հայաստանի հանրային հեռուստաընկերության ծրագրի սփռման ապահովում` 40,995.2 հազ. դրամ (100%),
- Ամասիայի հեռուստատեսային հաղորդիչ կայանի վերազինում և հզորացում` 62,000.0 հազ. դրամ (100%),
- «Հեռահաղորդակցության հանրապետական կենտրոն» ՊՈԱԿ-ին պետական աջակցություն` 869,800.0 հազ. դրամ (100%),
- Նախարարությունում բյուջետային մուտքերի հավաքման գործընթացի նկատմամբ վերահսկողություն` 872,128.0 հազ. դրամ (95%),
- Նախարարության կողմից հիմնադրած «Նամականիշ», «Վարչատնտեսական», «Ռադիո», «Հայաստանի հեռուստատեսային և ռադիոհաղորդիչ ցանց», «Տրանսմախագիծ» փակ բաժնետիրական ընկերությունների կողմից պետական սեփականության կառավարում:

Վերահսկողության կատարման ժամկետը` 22.04.2008 – 24.06.2008թթ.

Վերահսկողությունն ընդգրկող ժամանակաշրջանը` 2006-2007թթ.

**Վերահսկողության մեթոդաբանությունը`** Վերահսկողության իրականացման ընթացքում կիրառվել են դիտարկման, ստուգման և վերլուծության ձևերը, ինչպես նաև կիրառվել են համապատասխանության վերահսկողության, ֆինանսական և կատարողական վերահսկողության տեսակները (վերջին երկուսն` ընտրանքային):

Վերահսկողության իրականացման ընթացքում շինարարական և հիմնանորոգման աշխատանքները համարվել են մեծածավալ և ռիսկային, ելնելով դրանից կիրառվել է ընտրանքային ստուգման եղանակը: Արժեքային իմաստով ընտրվել են 200,000.0 հազ. դրամ և ավելի պայմանագրային արժեք ունեցողները:

Ապացույցների ստացման մեթոդներից կիրառվել են փաստաթղթերի ու ակտիվների ստուգման, ընթացակարգերի և գործընթացների ուսումնասիրության, հարցման և հաշվարկման մեթոդները: Իրականացվել է ֆինանսական հաշվետվությունների և համապատասխան տեղեկատվության տարրերի միջև փոխկապակցվածության և/կամ համեմատության վերլուծություն:

Ստուգման ընթացքում կիրառվել են ընտրանքի, տարբեր տվյալների (քանակական և որակական) համադրման մեթոդներ, կատարվել է նախապես պատրաստված հարցաշարերով տարբեր փաստաթղթերի և տվյալների մանրամասն ուսումնասիրություն: Ստուգումներն իրականացվել են նաև ֆիզիկական եղանակով (չափագրում):

Վերլուծության փուլում ամփոփվել, ինչպես նաև վեր են լուծվել վերահսկողության դիտարկման և ստուգման փուլերում արձանագրված փաստերը:

Վերահսկողության արդյունքները.

ՀՀ պետական բյուջեից 2006թ.-ի ընթացքում նախարարությունը ֆինանսավորվել է 8,, իսկ 2007թ.ի ընթացքում՝ 14 ծրագրերով:

Ընտրանքային կարգով առանձին ծրագրերի ճշտության նկատմամբ իրականացված վերահսկողության (ստուգման) արդյունքում պարզվել է..

I. ՀՀ տրանսպորտի և կապի նախարարության ապարատի պահպանման ծախսերի վերաբերյալ

Աղյուսակ 1

հազ. դրամ

	2006թ.	2007թ.
Ճշտված պլան	278,699.7	402,954.9
Ֆինանսավորում	274,938.1	399,405.3
Դրամարկղային ծախս	271,619.0	395,878.2
Փաստացի ծախս	272,190.2	395,895.2

«Տրանսպորտային ծառայությունների վճար» հոդվածով 2007թ. ծառայողական 13 ավտոմեքենաների (այդ թվում՝ 7-ը սեփական, 5-ը՝ վարձակալություն և մեկ մոտոռանավակ) համար պահպանման ծախս է նախատեսվել 17,050.0 հազ. դրամ:

- Վերաբաշխման արդյունքում 4,800.0 հազ. դրամը պակասեցվել և ուղղվել է «Սարքերի և սարքավորումների ձեռքբերման ծախսեր» հոդվածին,
- Ճշտված պլան՝ 12,250.0 հազ. դրամ,
- Ֆինանսավորում և դրամարկղային ծախս՝ 10,452.4 հազ. դրամ,
- Փաստացի ծախս՝ 10,469.4 հազ. դրամ:

Ստուգմամբ պարզվել է., որ 01.01.2007թ. դրությամբ նախարարությունում հաշվառվում է ծառայողական 6 ավտոմեքենա, որից մեկը՝ 2007թ. մարտ ամսին հատկացվել է «Տրանսպորտի ԾԻԳ» ՊՀ-ին: 2007թ. բյուջեով նախատեսվել և հունիս ամսին ձեռք է բերվել 2 հատ ՎԱԶ 21214 ավտոմեքենա և մեկ հատ մոտոռանավակ: Սակայն, վարձակալական պայմանագրեր չեն կնքվել և լրացուցիչ մեքենաներ չեն վարձակալվել:

Նախարարության դեփտորական և կրեդիտորական պարտքերի, պահեստավորված միջոցների վերաբերյալ հաշվետվության համաձայն պահեստավորված հատուկ նպատակային այլ նյութեր հոդվածով 01.01.08թ. դրությամբ առկա են 74,466.6 հազ. դրամի ապրանքանյութական արժեքներ, այդ թվում՝ ճանապարհային ներկ 13.1 տոննա՝ 11,918.3 հազ. դրամի, ճանապարհային նշաններ (ներառյալ՝ մոնտաժման համար անհրաժեշտ դետալներ) 4908 հատ՝ 50,985.1 հազ. դրամի, և ճանապարհային նշանների երկաթյա ցինկապատ ձողեր 10024 գծ.մ՝ 11,563.2 հազ. դրամի, որոնք ձեռք են բերվել Համաշխարհային բանկի տրանսպորտի վարկային ծրագրի¹ շրջանակներում:

Ստուգմամբ պարզվել է, որ ՀՀ կառավարության 13.01.2005թ. թիվ 8-Ա որոշմամբ² վերոհիշյալ գույքն անհատույց օտարվել և ամրացվել է նախարարությանը՝ հետագայում որպես պատվիրատու՝ մրցույթների արդյունքում հաղթող ճանաչված կապալառու կազմակերպություններին անհատույց տրամադրելու նպատակով: Հարկ է նշել, որ այդ գույքն ապրանքների պահպանության հանձնման-ընդունման ակտով 03.02.2005թ.-ին հանձնվել է համակարգի «Ավտոճանապարհային մեքենաներ» ՓԲԸ-ին և 01.01.08թ. (01.04.08թ.) դրությամբ հաշվառվել է նախարարությունում ու պահեստավորվել է վերոնշյալ ՓԲԸ-ում:

Այսպիսով, չեն կատարվել ՀՀ կառավարության վերը նշված որոշման, ՀՀ տրանսպորտի և կապի նախարարի 01.02.2005թ. թիվ 41-Ա հրամանի պահանջները, ինչպես նաև նախարարության ներքին առողիտի հաշվետվության քննարկման արդյունքներով նախարարության աշխատակազմի ղեկավարի 11.05.2007թ.-ի հանձնարարականը՝ Համաշխարհային բանկի վարկի հաշվին 2004թ. ձեռք բերված 74,466.6 հազ. դրամի գույքը չի տրամադրվել կապալառու կազմակերպություններին: Նշվածի հետևանքով վարկային միջոցների հաշվին ձեռք բերված 11,918.3 հազ. դրամի 13.1 տոննա ներկերը դեռևս 2005թ.-ին դարձել են ժամկետանց և օգտագործման համար ոչ պիտանի (պետությանը հասցված վնաս), իսկ 4908 հատ ճանապարհային նշանները և 10024 գծ./մետր երկաթյա ցինկապատ ձողերը, ընդամենը գումարով՝ 62,548.3 հազ. դրամ, չեն օգտագործվել այն դեպքում, երբ դրանք կապալառուներին անվճար տրամադրելու պարագայում կտնտեսվեին 62,548.3 հազ. դրամի բյուջետային միջոցներ:

Ապարատի պահպանման համար մնացած հոդվածներով կատարված ծախսերի ճշտության ստուգումներով էական տարբերություն չհայտնաբերվեց:

II. Հիմնադրոգման և շինարարական աշխատանքների վերաբերյալ

¹ ավարտվել է 2005 թ.-ին

² 05.05.05թ. թիվ 584-Ա և 10.08.06թ. թիվ 1137-Ա լրացումների և փոփոխությունների մասին որոշումների խմբագրմամբ:

Ընտրանքային կարգով կատարված աշխատանքների նախագծանախահաշվային փաստաթղթերի ուսումնասիրության, նախագծային և փաստացի կատարված ծավալների համապատասխանության ստուգման արդյունքում արձանագրվել է, որ պատվիրված և կատարված աշխատանքների չհաշվարկված գնային տարբերությունը կազմել է 13,556.2 հազ. դրամ, (այդ թվում՝ նախագծով և պայմանագրով նախատեսված 4մմ հաստությամբ մետաղական արգելափակոցների փոխարեն փաստացի տեղադրված 3մմ հաստությամբ արգելափակոցներ, որոնց գների տարբերությունը չհաշվարկելու հետևանքով ավելի է վճարվել 6,205.2 հազ. դրամ):

Բազմիցս խախտվել են «Քաղաքաշինության մասին» ՀՀ օրենքի 3-րդ գլխի 6-րդ հոդվածի պահանջները՝ *նախագծային աշխատանքները կատարվել են առանց ճարտարապետահատակագծային առաջադրանքների, շինարարության թույլտվությունների և ավարտական ակտերի:*

Նախագծանախահաշվարկային փաստաթղթերի կազմը, մի շարք դեպքերում, չի համապատասխանում շինարարական նորմերի և կանոնների պահանջներին, բացի այդ, նախագծերում բացակայում են փոսային նորոգման աշխատանքների սխեմաները և փոսերի չափերը, ըստ ՊԿ³-ների ցույց չեն տրվում ասֆալթետոնե հարթեցնող շերտի տեղադրման աշխատանքները:

Առանձին դեպքերում ծածկված աշխատանքների ակտերը կազմվել են ոչ ամբողջական, նախագծով նախատեսված և ծածկված աշխատանքների ակտերով ցույց տրված որոշ աշխատանքներ չեն համապատասխանում փաստացի տեղում կատարված աշխատանքներին:

Պետական նշանակության ավտոճանապարհների պահպանման և շահագործման խնդրի՝ ընտրանքային կարգով (Արագածոտնի մարզով անցնող առանձին հատվածների մասով) ուսումնասիրման արդյունքում պարզվեց հետևյալը.

Մրցութային փաթեթում և պայմանագրում ճանապարհի վիճակը ներկայացնելով որպես «միջպետական շատ վատ» կամ «հանրապետական շատ վատ», պայմանագիրը կնքելուց ընդամենը մի քանի օր հետո կնքված համաձայնագրում ճանապարհի վիճակը արդեն նշվում է որպես «միջպետական վատ» կամ «հանրապետական վատ»: Այսինքն, ճանապարհի վրա փաստացի որևէ աշխատանք չկատարելու պայմաններում փոփոխվում է ճանապարհի վիճակը, ինչը ենթադրում է, որ առանց որևէ աշխատանք իրականացնելու, պակասել են երթևեկելի մասի փոսերի մակերեսները, ավելացել են ջրահեռացման առուների երկարությունները, կարգի են բերվել կողմակների իջեցումները կամ բարձրացումները, ինչը գործնականում անհնարին է: Այդ չհիմնավորված փոփոխությունների հետևանքով միայն

³ Պիկետ

«Թայինի ԱՏՃ» ՓԲԸ-ի կողմից սպասարկվող ճանապարհների ընթացիկ շահագործման աշխատանքների պայմանագրային գումարներն ավելացվել են 64,160.5 հազ. դրամով:

III. Ծաղկաձոր քաղաքի տարածքում Հայաստանի հանրային հեռուստաընկերության ծրագրի սփռման ապահովման վերաբերյալ

Տարեկան ճշտված պլան՝	41,000.0 հազ. դրամ,
Ֆինանսավորում՝	40,995.2 հազ. դրամ,
Փաստացի ծախս՝	40,995.2 հազ. դրամ,
Աշխատանքի տեսակը՝	կապիտալ շինարարություն, նախագծանախահաշվային փաստաթղթերի կազմում, սարքավորումների և նյութերի ձեռք բերում,
Պատվիրատու՝	ՀՀ տրանսպորտի և կապի նախարարություն,
Կապալառու՝	«Հայաստանի հեռուստատեսային և ռադիոհաղորդիչ ցանց» ՓԲԸ,
պայմանագիր՝	30.01.07 N ՏԿՆ 07-03,
պայմանագրային գինը՝	41,000.0 հազ. դրամ,
աշխատանքների ավարտ՝	23.02.07թ.,
լիցենզիա՝	N 9282 և N 9280, ուժի մեջ են,
Նախագծանախահաշվային փաստաթղթերի փորձաքննություն՝	«ՀՀ նախագծերի պետական արտագերատեսչական փորձաքննություն» ՓԲԸ

Վերահսկողության ընթացքում արձանագրված խախտումներն են.

1. Բացակայում է ճարտարապետահատակագծային առաջադրանքը, պատվիրատուի կողմից խախտվել է «Քաղաքաշինության մասին» ՀՀ օրենքի 3-րդ գլխի 6-րդ հոդվածի դ) կետի, իսկ նախագծողի կողմից՝ ՀՀ կառավարության 29.08.02թ. թիվ 1473-Ն որոշմամբ հաստատված «Ճարտարապետահատակագծային առաջադրանք տալու կարգի» 6-րդ կետի, ՀՀ կառավարության 21.12.98թ. թիվ 812 որոշմամբ հաստատված «Բնակելի, հասարակական, արտադրական շենքերի ու շինությունների նախագծերի մշակման, փորձաքննության, համաձայնեցման, հաստատման և փոփոխման կարգի» 3-րդ կետի ա) ենթակետի պահանջները:
2. Չկա շինարարության թույլություն. պատվիրատուի կողմից խախտվել է «Քաղաքաշինության մասին» ՀՀ օրենքի 3-րդ գլխի 6-րդ հոդվածի ա) կետի, իսկ կապալառուի կողմից՝ 02.02.02թ. ՀՀ կառավարության թիվ 91 որոշմամբ հաստատված

«ՀՀ շինարարության թույլտվության և քանդման թույլտվության կարգի» 9-րդ կետի պահանջները:

3. Նախագծանախահաշվային փաստաթղթերը հաստատված և համաձայնեցված չեն և կազմվել են շինարարական աշխատանքների ավարտից շուրջ 4 ամիս անց. խախտվել են «Քաղաքաշինության մասին» ՀՀ օրենքի 6-րդ հոդվածի ա) և գ) կետերի պահանջները:
4. Չի կազմվել 10 կվ օդային գծի կառուցման աշխատանքների նախահաշիվը. խախտվել է ՀՀ կառավարության 21.12.1998թ. թիվ 812 որոշմամբ հաստատված կարգի 5-րդ կետի պահանջը:
5. Չեն իրականացվել աշխատանքների որակի տեխնիկական հսկողության աշխատանքները, կամ խախտվել է «Քաղաքաշինության մասին» ՀՀ օրենքի 6-րդ հոդվածի բ) կետի պահանջը:
6. Չեն իրականացվել հեղինակային հսկողության աշխատանքները, կամ խախտվել է «Քաղաքաշինության մասին» ՀՀ օրենքի 6-րդ հոդվածի ը) կետի պահանջը:
7. Խախտվել են N ՏԿՆ 07/03 պայմանագրի 4-րդ հավելվածի պահանջները՝ հանձնման-ընդունման արձանագրությունում բացակայում են աշխատանքների և գնված ապրանքների քանակական ցուցանիշները, հաշվետվությունը ներկայացվել է ընդհանուր գումարի չափով:

IV. Ամասիայի հեռուստատեսային հաղորդիչ կայանի վերազինման և հզորացման վերաբերյալ

Տարեկան ճշտված պլան՝	62,000.0 հազ. դրամ,
Ֆինանսավորում՝	62,000.0 հազ. դրամ,
Փաստացի ծախս՝	62,020.0 հազ. դրամ,
Պատվիրատու՝	ՀՀ տրանսպորտի և կապի նախարարություն,
Կատարող՝	«Հայաստանի հեռուստատեսային ռադիոհաղորդիչ ցանց» ՓԲԸ,
Պայմանագիր՝	12.03.07թ. նվ/ա N1:

ՀՀ տրանսպորտի և կապի նախարարության և «ՀՀՌ-Յ» ՓԲԸ-ի միջև 12.03.2007թ. կնքվել է թիվ մեկ նվիրաբերության պայմանագիր, որով, համաձայն նախահաշվի և տեխնիկական բնութագրի, «ՀՀՌ-Յ» ՓԲԸ-ին պատվիրվել է իրականացնել Ամասիայի հեռուստակայանի և Գյումրի-Ամասիա-Ախալքալաք ռադիոռելեային կապի վերազինման և ընդլայնման աշխատանքները:

Պայմանագրին կից 62,000.0 հազ. դրամի նախահաշիվը համաձայնեցվել է նվիրատուի հետ, սակայն չի համաձայնեցվել տեխնիկական բնութագիրը:

Պատվիրատուն պատշաճ կարգով չի կատարել 62,000.0 հազ. դրամի ծրագրի նախագծանախահաշվային փաստաթղթերի կազմումը: Առկա են միայն լոկալ նախահաշվի և ծախսված գումարի փաստաթղթերն ու ձևակերպումները: Չունենալով նախագիծ և նախահաշիվ՝ պարզ չէ, ինչ է ներկայացվել պետփորձաքննությանը, որն իր հերթին տվել է եզրակացություն:

Հետևաբար ՀՀ վերահսկիչ պալատի հանձնաժողովը գտնում է, որ 62,000.0 հազ. դրամի ծախսը հիմնավորված չէ:

V. «Հեռահաղորդակցության հանրապետական կենտրոն» ՊՈԱԿ-ին տրվող պետական աջակցության վերաբերյալ

ՀՀ կառավարության համապատասխան որոշումներով «Հեռահաղորդակցության հանրապետական կենտրոն» ՊՈԱԿ-ի (այսուհետ՝ «ՀՀԿ» ՊՈԱԿ) կանոնադրական գործառույթների կատարումն ապահովելու նպատակով ՀՀ կառավարության պահուստային ֆոնդից ՀՀ տրանսպորտի և կապի նախարարությանը հատկացվել և նվիրաբերության պայմանագրի հիման վրա «ՀՀԿ» ՊՈԱԿ-ին ֆինանսավորվել է 2006թ. 399,854.0 և 2007թ. 469,912.0 հազ. դրամ:

- «ՀՀԿ» ՊՈԱԿ-ը վերոնշյալ աշխատանքների չորս առանձին փուլերի իրականացման վերաբերյալ առանձին հաշվետվություններ նախարարությանը չի ներկայացրել, ինչով խախտել է տրամադրված գումարների ծախսման վերաբերյալ 2006-2007թթ. թիվ 1-ին և 2-րդ պայմանագրերի 5-րդ կետի պահանջը: Տվյալ դեպքում ՀՀ տրանսպորտի և կապի նախարարության կողմից չի օգտագործվել պայմանագրի 6-րդ կետով իրեն վերապահված հնարավորությունը և հաշվետվությունների ներկայացման ժամկետների խախտման պայմանում չի կասեցվել միջոցների փոխանցումը «ՀՀԿ» ՊՈԱԿ-ին:

«ՀՀԿ» ՊՈԱԿ-ի կողմից խախտվել է ՀՀ կառավարության 06.10.2005թ. թիվ 1807 որոշման 8-րդ կետի պահանջը՝ չի կատարվել սեփականության իրավունքով կազմակերպությանը հանձնվող ու անհատույց օգտագործման իրավունքով ամրացվող գույքի նկատմամբ գույքային իրավունքների պետական գրանցումը, և մինչև օրս «ՀՀԿ» ՊՈԱԿ-ն, առանց պայմանագիր կնքելու և համապատասխան օգտագործման իրավունք գրանցելու, փաստացի զբաղեցնում է թվով 19 շենք, շինություններ: Բացի այդ, 2006-2007թթ.

դրանց հիմնանորոգման աշխատանքների արժեքը՝ 133,800.0 հազ. դրամի չափով չի ավելացվել հիմնական միջոցներին:

- «ՀՀ» ՓԲԸ-ից «ՀՀ» ՊՈԱԿ-ին փոխանցված դեբիտորական պարտքի մնացորդը 01.01.2008թ. դրությամբ կազմում է 16,460.5 հազ. դրամ:

VI. Բյուջետային մուտքերի ապահովման նկատմամբ իրականացված վերահսկողության արդյունքների վերաբերյալ

Ըստ առանձին եկամտատեսակների բյուջետային մուտքերի ապահովման ուղղությամբ նախարարության գործունեության վերաբերյալ ստուգմամբ պարզվել է հետևյալը.

- Առանձին դեպքերում ակնհայտ է ծրագրավորման իրատեսականության ցածր մակարդակ: Մասնավորապես, ավտոմոբիլային ճանապարհներին գովազդ տեղադրելու համար գանձվող վճարի գծով 2006թ. պետական բյուջեում նախատեսվել է 1,000.0 հազ. դրամի չափով եկամուտ, կատարողականը կազմել է 8,576.3 հազ. դրամ: Չնայած դրան, հաջորդ բյուջետային տարվա պլանային ցուցանիշը մնացել է անփոփոխ, իսկ կատարողականը կազմել է 35,038.7 հազ. դրամ:

- ՀՀ կառավարության 21.06.2007թ. «Ընդհանուր օգտագործման ուղևորատար ավտոմոբիլային տրանսպորտով կանոնավոր փոխադրումների կազմակերպման գործունեության լիցենզավորման կարգը և լիցենզիայի ձևը հաստատելու մասին» N 819-Ն որոշման համաձայն՝ 2007թ.-ին նախարարությունը տրամադրել է ընդամենը 217 լիցենզիա և 4899 ներդիր:

«Պետական տուրքի մասին» ՀՀ օրենքի 19-րդ հոդվածի 18-րդ մասի 21-րդ կետի համաձայն՝ «Լիցենզիայի մեկից ավելի յուրաքանչյուր հաջորդ ներդիրի կամ կորցրած ներդիրի կրկնօրինակը տալու համար» գանձվում է պետական տուրք՝ բազային տուրքի տասնապատիկի չափով, որը, սակայն, չի կիրառվել: Արդյունքում, պետական բյուջե պակաս է մուտքագրվել 46,820.0 հազ. դրամ, իսկ հաշվի առնելով վճարման ժամկետների խախտմամբ պայմանավորված տույժերը, պետական բյուջե վճարման է ենթակա ևս շուրջ 45,000.0 հազ. դրամ:

Գրեթե նույն խախտումներն են բացահայտվել նաև «Պետական տուրքի մասին» ՀՀ օրենքի 19-րդ հոդվածի 18-րդ մասի 21-րդ կետի և 22.03.2007թ. «ՀՀ-ում մարդատար «տաքսի» ավտոմոբիլներով ուղևորափոխադրումների կազմակերպման լիցենզավորման կարգը և լիցենզիայի ձևը հաստատելու մասին» ՀՀ կառավարության թիվ 655-Ն որոշման պահանջների կատարման գործում: Ընդհանուր առմամբ, 2007 թ. նախարարությունը տրամադրել է այդ գործունեության տեսակով զբաղվելու 73 լիցենզիա և 1118 ներդիր:

Վերջիններիս տրամադրման դիմաց չգանձված գումարը կազմել է 10,450.0 հազ. դրամ, իսկ վճարման ժամկետների խախտման հետևանքով առաջացած տույժի գումարը՝ 11,976.5 հազ. դրամ:

- Ավտոմոբիլային ճանապարհներին ճանապարհային գովազդ տեղադրելու համար ճանապարհային վճարների գանձման գործընթացը կարգավորվում է «Ճանապարհային վճարի մասին» ՀՀ օրենքով, որի 8-րդ հոդվածով սահմանված են ավտոմոբիլային ճանապարհներին գովազդի տեղադրման դիմաց գանձվող պետական տուրքի դրույքաչափերը: Միջպետական և հանրապետական նշանակության ճանապարհներին տեղադրվող գովազդային վահանակների մակերեսի յուրաքանչյուր քառակուսի մետրի համար նախատեսված են համապատասխանաբար՝ 10.0 և 7.5 հազ. դրամ:

Կատարված վճարումների և գովազդի տեղադրման պայմանագրերի ուսումնասիրությունները ցույց տվեցին, որ 2006 թվականին հանրապետության տարածքում միջպետական և հանրապետական նշանակության ավտոմոբիլային ճանապարհներին ամսական կտրվածքով տեղադրվել է 30-39 գովազդային վահանակ, ընդ որում, առանձին ամիսներին գովազդային վահանակների քանակը տատանվել է: Արդյունքում, 2006 թվականի ընթացքում գովազդի տեղադրումից պետական բյուջեի մուտքերը կազմել են շուրջ 8,576.0 հազ. դրամ:

2007 թվականի հունվարից մինչև օգոստոսը ամսական կտրվածքով տեղադրված գովազդային վահանակների թիվը տատանվել է 54-ից՝ 67, իսկ սեպտեմբերին և դեկտեմբերին դրանց թիվն աճել է մինչև համապատասխանաբար՝ 163-ի և 202-ի: Համաձայն նախարարության տրանսպորտային տեսչության կողմից ներկայացված տեղեկատվության, ավտոմոբիլային ճանապարհներին տեղադրված գովազդներից պետական բյուջե մուտքագրվել է շուրջ 35,038.7 հազ. դրամ, մինչդեռ գանձապետական համապատասխան հաշվին տվյալ եկամտատեսակի գծով մուտքագրվել է շուրջ 65,000.0 հազ. դրամ:

- 03.06.98թ. ՀՀ կառավարության թիվ 338 որոշման 21-րդ կետի համաձայն՝ ճանապարհային վճարի հաշվարկման և վճարման նկատմամբ վերահսկողությունն իրականացնում է ՀՀ տրանսպորտի նախարարությունը, իսկ 22-րդ կետի համաձայն՝ ավտոմոբիլային ճանապարհներին գովազդ տեղադրելու համար վճարը հաշվարկվում և վճարվում է յուրաքանչյուր եռամսյակ: Վճարումը հավաստող փաստաթղթերի բնօրինակը մինչև տվյալ եռամսյակին հաջորդող ամսվա 15-րդ օրը պետք է ներկայացվի նախարարություն, իսկ այն չներկայացնելու դեպքում տեղադրված գովազդը ենթակա է հանման: Ստուգմամբ պարզվել է, որ ճանապարհային գովազդների գծով ճանապարհային վճարների վճարումը հավաստող փաստաթղթերի բնօրինակները հիմնականում չեն ներկայացվել, որևէ գովազդային վահանակ այդ հիմքով չի հանվել:

- «Տրանսպորտային օրենսդրության պահանջների խախտման համար օրենքով սահմանված կարգով վարչական տուգանքների կիրառում» գործառույթը տրանսպորտային տեսչությունը սկսել է իրականացնել 2007 թվականի հունիսի 1-ից՝ «Վարչական իրավախախտումների վերաբերյալ» ՀՀ օրենսգրքում լրացումներ և փոփոխություններ կատարելու մասին» ՀՀ օրենքն ուժի մեջ մտնելու պահից: 2007 թվականի հունիսի 1-ից մինչև 2007 թվականի դեկտեմբերի 31-ը տեսչության կողմից կազմվել է թվով 212 վարչական իրավախախտման արձանագրություն⁴: Նշված ժամանակահատվածում կազմված արձանագրություններով նշանակված տուգանքների ընդհանուր գումարը կազմել է 3,920.0 հազ. դրամ⁵:

Օրենսգրքի 305-րդ հոդվածի 1-ին մասի համաձայն՝ վարչական իրավախախտում կատարողի կողմից տուգանքը պետք է վճարվի այն նշանակելու մասին որոշումը նրան ներկայացնելու օրվանից ոչ ուշ, քան տասնհինգ օրվա ընթացքում: Մինչդեռ, հիմնականում իրավախախտում կատարածների կողմից վճարումներն իրականացվել են առանձին փուլերով, անգամ՝ մի քանի ամսվա ընթացքում: Հաշվի առնելով նույն օրենսգրքի 306-րդ հոդվածի պահանջը, հարկ է նշել, որ իրավախախտում կատարողի կողմից սահմանված ժամկետում տուգանքը չվճարելու դեպքում տուգանք նշանակելու մասին որոշման կատարման հարցը պետք է լուծվեր ՀՀ քաղաքացիական դատավարության օրենսգրքով սահմանված կարգով՝ տուգանքի գումարը նրա աշխատավարձից կամ այլ վաստակից հարկադիր կարգով գանձելու միջոցով, ինչը չի կատարվել:

VII. Պետական սեփականության կառավարում և օգտագործում

Նախարարությունը իրականացնում է ավտոտրանսպորտի, երկաթուղու, փոստի, հեռահաղորդակցության, ավտոճանապարհաշինության ու շահագործման ոլորտի պետական մասնակցությամբ ընկերությունների բաժնետոմսերի կառավարման լիազորությունները: Բոլոր բաժնետոմսերը տեղաբաշխված են և սեփականության իրավունքով պատկանում են Հայաստանի Հանրապետությանը:

2007թ.-ի հունվարի 1-ի դրությամբ նախարարության համակարգում գործել են 11 բաժնետիրական ընկերություն, այդ թվում՝ երկաթուղու ոլորտում՝ մեկ, կապի և տեղեկատվության ոլորտում՝ 4, ավտոճանապարհաշինության ոլորտում՝ մեկ, ավտոտրանսպորտային ոլորտում՝ մեկ և 4-ը՝ այլ ոլորտներում:

⁴ Տեսչության կողմից արձանագրման ենթակա վարչական իրավախախտումների տեսակները, նշանակման ենթակա տուգանքների չափերը, ըստ տեսակների կազմված արձանագրությունների քանակը ներկայացված է հավելված 7-ում,

⁵ գանձապետական համապատասխան հաշվին մուտքագրվել է 3,588.3 հազ. դրամ:

2008թ.-ի հունվարի 1-ի դրությամբ նախարարության համակարգում գործում են 10 բաժնետիրական ընկերություն: Նշված ընկերությունների 2006 և 2007 թվականների ֆինանսական ցուցանիշները ներկայացված են հավելված 1-ում:

Պետական գույքի մասնավորեցման 2006-2007թթ.-ի ծրագրում ընդգրկված «Տրանսնախագիծ», «Երևանի բեռնման-բեռնաթափման ուղեմաս», «Երևանի ջրամատակարարման ուղեմաս», «Հայավտոկայարան» և «Ռ-ադիո» ՓԲԸ-ների գույքի գնահատման համար անհրաժեշտ ելակետային տվյալների փաթեթները ներկայացված են ՀՀ ԿԱ պետական գույքի կառավարման վարչություն: «Տրանսնախագիծ» ՓԲԸ-ն ՀՀ կառավարության 2007թ.-ի սեպտեմբերի 6-ի թիվ 1011-Ն որոշմամբ մասնավորեցվել է:

ՀՀ կառավարության 2006թ.-ի հոկտեմբերի 12-ի՝ «Երկաթուղային տրանսպորտի ոլորտի բարեփոխումների առաջնահերթ միջոցառումների մասին» թիվ 1497-Ն որոշմամբ հաստատվել է «Հայկական երկաթուղու կառուցվածքային բարեփոխումների ծրագիրը», որով նախատեսվել է երկաթուղու համակարգն ամբողջական կոնցեսիայի պայմանագրով փոխանցելու մրցութային գործընթացը: Միջազգային մրցույթում հաղթող է ճանաչվել «Ռուսաստանի երկաթուղիներ» ԲԲԸ-ն:

2006 թ.-ի բաժնետիրական կապիտալում ներդրումներից ստացվող շահութաբաժինների գծով ՀՀ պետական բյուջե վճարվել է 318,600.0 հազ. դրամ: 2007թ.-ի արդյունքներով հաշվարկվել է 168,700.0 հազ. դրամ շահութաբաժին, կամ նախորդ տարվա փաստացի վճարվածի շուրջ 53%-ը:

2006 և 2007 թվականներին վերահսկողության ենթարկված փակ բաժնետիրական ընկերություններում, բացառությամբ «Տրանսնախագիծ» ընկերության, տարեկան ժողովներ չեն գումարվել, որով խախտվել է «Բաժնետիրական ընկերությունների մասին» ՀՀ օրենքի 66-րդ հոդվածի 1-ին մասի պահանջը (ընկերությունը պարտավոր է ամեն տարի գումարել բաժնետերերի տարեկան ժողով):

Նախարարությունը, «Գնումների մասին» ՀՀ օրենքը ուժի մեջ մտնելու օրվանից սկսած՝ մինչև միջանկյալ արձանագրության ստորագրման օրը, չի իրականացրել պատվիրատուների (ընկերությունների) կողմից գնումների մասին ՀՀ օրենսդրության պահանջների կատարման վերահսկման և գնումների պաշտոնական տեղեկագրում վերահսկման մասին եզրակացությունների հրապարակման պարտականությունները: Կառավարումն իրականացնող մարմնին վերապահված լիազորությունները չեն իրականացվել, որով խախտվել են «Գնումների մասին» ՀՀ օրենքի 60-րդ հոդվածի «գ» կետով սահմանված պահանջները:

ՀՀ տրանսպորտի և կապի նախարարի՝ 2006 թվականի հունվարի 9-ի հրամանով ձևավորված մրցութային հանձնաժողովի կողմից խախտվել է ՀՀ կառավարության 2005 թվականի հունվարի 25-ի թիվ 224-Ն որոշման պահանջը:

ՀՀ տրանսպորտի և կապի նախարարի՝ 2005 թվականի դեկտեմբերի 21-ի և 2006 թվականի հունվարի 18-ի հրամաններով ձևավորված ատեստավորման հանձնաժողովների կողմից խախտվել են ՀՀ կառավարության 2005 թվականի հունվարի 25-ի թիվ 224-Ն որոշման 3-րդ հավելվածի 9-րդ և 15-րդ կետերի պահանջները և ատեստավորման հանձնաժողովների համապատասխան որոշումներով զբաղեցրած պաշտոններին համապատասխանող են ճանաչվել թվով 7 ընկերությունների տնօրեններ, որոնցից 6-ը չունեն վերը նշված որոշմամբ՝ սլարտադիր պայման սահմանված համապատասխան բնագավառի բարձրագույն կրթություն:

Մինչև 2006 թվականի նոյեմբեր ամիսը «Երևանի բեռնման-բեռնաթափման ուղեմաս», «Երևանի ջրամատակարարման ուղեմաս» և «Տրանսնախագիծ» ընկերություններում վերստուգողներ ընդհանրապես ընտրված կամ նշանակված չեն եղել, ինչով խախտվել են «Բաժնետիրական ընկերությունների մասին» ՀՀ օրենքի 91-րդ հոդվածի առաջին մասի պահանջները:

«Նամականիշ», «Երևանի ջրամատակարարման ուղեմաս», «Երևանի բեռնման-բեռնաթափման ուղեմաս» ՓԲԸ-ներում մինչ ստուգման ժամկետի ավարտը վերստուգողներ նշանակված չեն եղել, իսկ «Տրանսնախագիծ» ՓԲԸ-ում՝ մինչև մասնավորեցումը (06.09.2007թ.) վերստուգող չի նշանակվել՝ մրցույթներին մասնակցելու համար դիմումներ չներկայացնելու պատճառով: Իսկ 2006 թվականի դեկտեմբերի 30-ին «Հայաստանի հեռուստատեսային և ռադիոհաղորդիչ գանգ» ընկերության վերստուգողը ազատվել է զբաղեցրած պաշտոնից և նշանակվել է ընկերության տնօրենի տեղակալի պաշտոնում: Մինչ օրս Նախարարության կողմից վերստուգողի թափուր պաշտոնը զբաղեցնելու համար մրցույթ չի նշանակվել:

Այսպիսով, վերոնշյալ ընկերություններում վերստուգողների թափուր պաշտոններ զբաղեցնելու համար նոր մրցույթ չի նշանակվել, որով խախտվել է ՀՀ ֆինանսների և էկոնոմիկայի նախարարի 2006 թվականի մայիսի 3-ի թիվ 478-Ն հրամանի պահանջը:

1. «Վարչատնտեսական» փակ բաժնետիրական ընկերություն (այսուհետ՝ Ընկերություն)

Ընկերությունն իրավաբանական անձանց պետական ռեգիստրի կողմից գրանցվել է 1995թ.-ի հուլիսի 19-ին: Գործունեության հիմնական տեսակներն են՝ շենքերի շահագործում, ընթացիկ նորոգում, կոմունալ սպասարկում և պահպանում, գույքի, սարքավորումների վերանորոգում և ձեռք բերում:

1.1. Համաձայն «Բաժնետիրական ընկերությունների մասին» ՀՀ օրենքի 43-րդ հոդվածի և ընկերության կանոնադրության 4.1 կետի պետք է ստեղծվեր պահուստային

հիմնադրամ, բայց ոչ պակաս, քան կանոնադրական կապիտալի 15%-ի չափով, սակայն այն չի ստեղծվել և խախտվել է վերը նշված օրենքի և կանոնադրության պահանջը:

1.2. Ընկերության եկամուտների և ծախսերի ուսումնասիրության արդյունքում պարզվել է հետևյալը.

ՀՀ ֆինանսների և էկոնոմիկայի նախարարի 2006թ.-ի նոյեմբերի 30-ի թիվ 1110-Ն հրամանով նախատեսված 50 տոկոս և ավելի պետական սեփականություն հանդիսացող բաժնեմաս ունեցող շահութաբաժնի հաշվարկման 060 տողի գուտ շահույթի մեծությունը, 2007 թվականի համար, կազմել է 12,509.0 հազ. դրամ, որի 20%-ը՝ 2,501.8 հազ. դրամ, պետք է վճարվեր ՀՀ պետական բյուջե:

Ուսումնասիրությամբ պարզվել է, որ 2006 և 2007 թվականների ընթացքում ՀՀ տրանսպորտի և կապի նախարարի, ինչպես նաև աշխատակազմի ղեկավարի գրավոր հանձնարարականների հիման վրա, Ընկերության կողմից Նախարարության համար իրականացվել է գործառնական այլ ծախսեր, ինչը Ընկերության կանոնադրությամբ նախատեսված չէ: Մասնավորապես, 2006թ.-ին՝ տպիչների նորոգման և քարթրիջների լիցքավորման, նյութերի և գրեմական պիտույքների համար՝ 9,995.0 հազ. դրամ, պահակային ծառայության և հատուկ կապի համար՝ 3,884.0 հազ. դրամ, ներկայացուցչական ծախսեր՝ 1,646.7 հազ. դրամ և այլ ծախսեր՝ 586.6 հազ. դրամ, իսկ 2007թ.-ին համապատասխանաբար՝ 11,561.0, 3,717.0, 3,496.0 և 299.6 հազ. դրամ:

ՀՀ կառավարության 2006թ.-ի հունիսի 22-ի թիվ 1238-Ն որոշման 8-րդ կետով ամրագրվել է, որ 50 տոկոսից ավելի պետական սեփականություն հանդիսացող բաժնեմաս ունեցող ընկերությունների կողմից իրականացվող ոչ համարժեք կամ զեղչ գներով խոշոր գործարքները, ընկերության գործունեության հետ չկապված ծախսերը (գործարքները), մասնավորապես, բաժնետիրոջ լիազորություններ իրականացնող պետական կառավարման մարմնի աշխատողների գործուղման, բարեգործական, ընկերության հիմնական գործունեությանը չառնչվող՝ սոցիալական ուղղվածություն ունեցող և այլ անհատույց գործարքները, անթույլատրելի են:

Վերահսկողության արդյունքում Ընկերության կողմից ներկայացված շահութաբաժնի ճշտված հաշվարկի համաձայն, 2006թ.-ին Ընկերության գուտ շահույթը կազմել է 3,508.0 հազ. դրամ, շահութաբաժինը՝ 701.6 հազ. դրամ, իսկ 2007թ.-ին գուտ շահույթը՝ 29,922.0 հազ. դրամ, որից շահութաբաժինը՝ 5,984.4 հազ. դրամ (29,922.0 x 20%):

Արդյունքում՝ Ընկերության կողմից 2006-2007թթ.-ի տնտեսական գործունեության արդյունքում ՀՀ պետական բյուջե, որպես շահութաբաժին, ենթակա է լրացուցիչ վճարման 6,686.0 հազ. դրամ:

1.3. ՀՀ կառավարության 1998թ.-ի նոյեմբերի 23-ի թիվ 704 որոշմամբ, Երևան քաղաքի Նալբանդյան 28 հասցեի 7,186.3քմ տարածք ՀՀ ԿԱ անշարժ գույքի կադաստրի

պետական կոմիտեի Կենտրոն տարածքային ստորաբաժանման կողմից 2000թ.-ի փետրվարի 11-ի թիվ 0246441 վկայականով, սեփականության իրավունքով տրվել է Նախարարությանը: Նախարարության և Ընկերության միջև 2001թ.-ի դեկտեմբերի 4-ին, 5 տարի ժամկետով, կնքվել է գույքի (տարածքի) անհատույց օգտագործման պայմանագիր, համաձայն որի նախարարությունը ընկերությանն անհատույց օգտագործման է հանձնել 3,033.2քմ տարածք (աղյուսակ 4):

Նախադրյալ 28

Աղյուսակ 3

2006 թվական						
h/h	վարձակալի անվանումը	հարկը	վարձակալած տարածքի չափը (քմ)	վարձակալած 1 քմ-ի ամսական արժեքը (հազ. դրամ)	վարձավճարի տարեկան գումարը (հազ. դրամ)	Ծանոթություն
1	«ՖՎ և Գ» ՍՊԸ	I	44.0	5.0	2,640.0	
2	«Հեռախոս ԱԿ»	I	20.2	5.0	1,212.0	
3	«ԱրմենՏել» ՓԲԸ	նկուղ I II	315.4 425.3 450.9	2.8	39,052.2	Հաշվարկվել է մինչև 19.12.2006թ.
4	«Հայավտոճան» ՓԲԸ	նկուղ	262.0	0.7	2,200.8	
5	«ՀայՓոստ» ՓԲԸ	I	536.0	2.0	16,243.4	6 ամիս 25 օրը 686քմ-2.0 հազ. դրամ, 4 ամիս 9 օրը 536քմ - 3.0հազ. դրամ
	Ընդամենը		2,053.8		61,348.4	
2007 թվական						
1	«ՖՎ և Գ» ՍՊԸ	I	45.0	4.0	2,300.3	3 ամիս 16 օրը 44քմ-5.0հազ. դրամ, 8 ամիս 14 օրը 45քմ - 4.0հազ դրամ
2	«Հեռախոս ԱԿ»	I	20.2	4.0	1,040.9	3 ամիս 16 օրը 20.2քմ-5.0հազ. դրամ, 8 ամիս 14 օրը 20.2քմ - 4.0հազ դրամ
3	«ԱրմենՏել» ՓԲԸ	նկուղ I II	315.4 425.3 450.9	8.9	108,697.0	Հաշվարկը կատարված է 2830 դրամով մինչև 2007թ. մարտի 1-ը, մարտի 1-ից ապրիլի 15-ը միջինացված սակագնով և 8.5 ամիսը - 8.9հազ. դրամով
4	«Հայավտոճան» ՓԲԸ	նկուղ	262.0	1.0	2,986.8	2 ամիսը - 700 դրամ 10 ամիսը - 1000 դրամ
	Ընդամենը		2,053.8		115,025.0	

Փաստացի անհատույց օգտագործման տարածքներից Ընկերությունը 2006թ.-ին թվով 5 և 2007թ.-ին թվով 4 կազմակերպությունների վարձակալության է հանձնել 2,053.8 քմ, որի դիմաց ՀՀ կառավարության 2001 թվականի փետրվարի 22-ի թիվ 125 որոշմամբ սահմանված կարգի համաձայն, ՀՀ պետական բյուջե վճարվելիք գումարը կազմել է ամսական 1,053.1 հազ. դրամ:

2006թ.-ի հունվարի 1-ի դրությամբ, ընկերության կողմից վարձակալության տրված տարածքների վարձավճարների գծով, ՀՀ պետական բյուջեի նկատմամբ պարտքը կազմել է 1,336.0 հազ. դրամ:

Մինչև 2008թ.-ի մայիսի 1-ը Ընկերության կողմից ՀՀ պետական բյուջե վարձավճարների գծով վճարման ենթակա գումարը կազմել է 41,426.2 հազ. դրամ: Նույն ժամանակահատվածի համար Ընկերության կողմից վճարվել է 25,297.9 հազ. դրամ, կամ ՀՀ պետական բյուջեի հանդեպ վարձավճարների գծով պարտավորությունը 2008թ.-ի մայիսի 1-ի դրությամբ կազմում է 16,128.3 հազ. դրամ, գումարած ուշացրած օրերի համար տույժը՝ 543.6 հազ. դրամ, կամ ընդամենը՝ 16,671.9 հազ. դրամ:

Երևան քաղաքի Սարյան 22 հասցեում Ընկերությանը սեփականության իրավունքով պատկանում է 1110.4 քմ տարածք, որից 322.8 քմ՝ նկուղ , իսկ 330.8քմ-ը՝ 5-րդ հարկում: Նշված տարածքների վիճակը բարվոք է, այդ իսկ պատճառով 2006թ.-ին Ընկերությանը սեփականության իրավունքով պատկանող տարածքից միայն 479.1քմ, իսկ 2007թ.-ին՝ 456.8քմ տարածք է տրվել վարձակալության, համապատասխանաբար՝ 6,626.4 և 7,838.1 հազ. դրամ վարձավճարով (աղյուսակ 5):

Սարյան 22

Աղյուսակ 4

2006 թվական					
h/h	վարձակալի անվանումը	հարկը	վարձակալած տարածքի չափը (քմ)	1 քմ-ի ամսական արժեքը (հազ. դրամ)	տարեկան գումարը (հազ. դրամ)
1	«ՖՎ և Գ» ՍՊԸ	V	195.0	1.8	4,212.0
2	«Ստալկեր Կոնսեկտ» ՍՊԸ	V	70.0	1.8	1,512.0
3	«Ինֆոկոմ Երևան» ՍՊԸ	III	24.3	1.8	524.4
4	«Ֆայբրոնետ Քոմյունիքեյշն» ՍՊԸ	IV	189.8	1.8	378.0
	Ընդամենը		479.1		6,626.4
2007 թվական					
1	«ՖՎ և Գ» ՍՊԸ	III	190.0	2.1	4,740.0
2	«Ստալկեր Կոնսեկտ» ՍՊԸ	III	31.0	1.8	739.8
3	«Ինֆոկոմ Երևան» ՍՊԸ	III	46.0	2.25	1,219.5
4	«Ֆայբրոնետ Քոմյունիքեյշն» ՍՊԸ	IV	189.8	1.0	1,138.8
	Ընդամենը		456.8		7,838.1

Հատկանշական է, որ ՀՀ ԿԱ անշարժ գույքի պետական կադաստրից ստացված տեղեկատվության համաձայն Սարյան 22 հասցեում, բացառությամբ առաջին հարկի, մեկ քմ վարձակալության շուկայական արժեքը տատանվում է ամսական 2-ից՝ 4 հազ. դրամի սահմաններում՝ կախված վարձակալության տրված տարածքի փաստացի վիճակից: Սակայն, փաստացի, ընկերության կողմից նշված հասցեի 3-րդ, 4-րդ և 5-րդ հարկերից վարձակալության տրված տարածքների վարձավճարի չափը մեկ քմ զգալիորեն տարբերվում է շուկայում գործող գներից, ինչը վկայում է վերոնշյալ գույքի անարդյոյունավետ կառավարման մասին:

2. «Նամականիշ» փակ բաժնետիրական ընկերություն (այսուհետ՝ Ընկերություն)

Ընկերությունը գրանցվել է ՀՀ իրավաբանական անձանց պետական ռեգիստրի կողմից 1995 թվականի փետրվարի 8-ին:

2.1 Ընկերության եկամուտների և ծախսերի ուսումնասիրության արդյունքում պարզվել է հետևյալը.

2006թ.-ի տարեկան արդյունքներով ընկերության եկամուտները կազմել են նախատեսվածի 97.1%-ը, իսկ ծախսերը՝ 53.7%-ը: Իսկ 2007թ.-ի եկամուտների գծով կատարողականը կազմել է 95.5%, ծախսերը՝ 78.6%:

Ընկերության հիմնական գնորդներն են օտարերկրյա կազմակերպությունները, որոնց կողմից վճարումները կատարվել են արտարժույթով: Ներկայացված հաշվապահական հաշվեկշիռների համաձայն (տող 130), ՀՀ դրամի արժևորման արդյունքում կրած, այլ ոչ գործառնական, վնասը 2006 թվականին կազմել է 107,537.0 հազ. դրամ, իսկ 2007 թվականին՝ 74,193.0 հազ. դրամ:

Ընկերության գործունեության ուսումնասիրությամբ պարզվել է, որ Ընկերության (այսուհետ՝ մատակարար) և «Էլինետ Էներգիաբայրախ» ՍՊԸ-ի⁶ (այսուհետ՝ գնորդ) միջև 2005 թվականի հունվարի 10-ին կնքվել է ապրանքների մատակարարման պայմանագիր՝ մինչև 2009 թվականի ապրիլի 30-ը գործողության ժամկետով, որի 3.2 կետում նշվում է, որ գնորդը, յուրաքանչյուր ամիս՝ որպես կանխավճար, մատակարարին վճարում է 10.0 հազ. ԱՄՆ դոլար՝ անկախ իրացման ծավալներից: Վերոնշյալ պայմանագրում դրամական պարտավորությունն արտահայտված չէ ՀՀ դրամով: Այն դեպքում, երբ ՀՀ քաղաքացիական օրենսգրքի 356-րդ հոդվածի առաջին մասի համաձայն, դրամական պարտավորությունները պետք է արտահայտվեն ՀՀ դրամով:

Բացի այդ, «Նամականիշ» և «Էլինետ Էներգիաբայրախ» ընկերությունների միջև պայմանագրի կնքման ժամանակ, ՀՀ-ում չի գործել օրենք, որը նախատեսում է ՀՀ տարածքում պարտավորություններով հաշվարկներ կատարելիս օտարերկրյա արժույթի, ինչպես նաև օտարերկրյա արժույթով վճարային փաստաթղթերի օգտագործման կարգ: Այսինքն, տվյալ դեպքում ՀՀ քաղաքացիական օրենսգրքի 356-րդ հոդվածի 4-րդ մասի դրույթը չի կարող գործել, քանի որ տվյալ իրավահարաբերությունը կարգավորող օրենքը, այն է՝ «Արժույթային կարգավորման և արժույթային վերահսկողության մասին» ՀՀ օրենքը, ուժի մեջ է մտել 2005 թվականի հունիսի 28-ին, այսինքն՝ նշված ընկերությունների միջև պայմանագրի կնքումից շուրջ կես տարի հետո, իսկ համաձայն «Իրավական ակտերի մասին» ՀՀ օրենքի 68-րդ հոդվածի 4-րդ մասի, եթե իրավական ակտում նախատեսված նորմի պահանջի կատարումը ուղղակիորեն պայմանավորված է իրավական այլ ակտի

⁶ Ընկերությունը գրանցված է Կիպրոսում, որը օֆշորային գոտի է:

ընդունմամբ, ապա իրավական ակտը գործում է համապատասխան իրավական այլ ակտն ուժի մեջ մտնելու պահից:

Այսպիսով, ապրանքների մատակարարման պայմանագիրը կնքվել է ՀՀ քաղաքացիական օրենսգրքով սահմանված պահանջի խախտմամբ:

Ուսումնասիրության արդյունքում պարզվել է, որ խախտվել են նաև կողմերի միջև կնքված պայմանագրի 1.2, 3.2 և 4.1.1 կետերը: Մասնավորապես.

- պայմանագրի 1.2 կետով սահմանվել է, որ մատակարարի կողմից ապրանքի առաքումն իրականացվում է փուլերով, սակայն 2005 թվականի հունիսի 30-ին պայմանագրի 1-ին հավելվածով նախատեսված ողջ խմբաքանակը՝ շուրջ 1.105.0 հազ. ԱՄՆ դոլար արժողությամբ, առաքվել է գնորդին,

- պայմանագրի 3.2 կետով սահմանվել է, որ գնորդը յուրաքանչյուր ամիս, մինչև հաջորդ ամսվա 20-ը, անկախ մատակարարման ծավալներից, որպես կանխավճար մատակարարին պետք է վճարի 10.0 հազ. ԱՄՆ դոլար, սակայն գնորդի կողմից առաջին վճարումը կատարվել է երկու ամիս ուշացումով՝ մարտի 22-ին,

- պայմանագրի 4.1.1 կետով սահմանվել է, որ մատակարարն իրավունք ունի գնորդից պահանջել ժամանակին կատարել պայմանագրով նախատեսված վճարումները, ինչը մատակարարի կողմից չի իրականացվել:

Պայմանագրի 1-ին հավելվածում նախատեսված ապրանքներից զատ, այլ գրություններով⁷, 2005-2007 թվականների ընթացքում գնորդին առաքվել է ևս 993.4 հազ. ԱՄՆ դոլարի ապրանք: Առաքված ապրանքի դիմաց վճարվել է ընդամենը 445.2 հազ. ԱՄՆ դոլար:

2007 թվականի սեպտեմբերի 28-ին, Ընկերության կողմից թիվ 61 հաշիվ-ապրանքագրով 134,5.0 հազ. ԱՄՆ դոլարի ապրանքներ են հանձնվել գնորդի կողմից լիազորված անձ՝ ՀՀ քաղաքացի Վահան Հովսեփյանին (անձ. AC 0495008, տրված 28.12.1998թ. 053-ի կողմից), վերջինիս կողմից գնորդին փոխանցելու նպատակով:

Շուրջ երեք ամիս անց՝ 2007թ. դեկտեմբերի 19-ին, մատակարարի կողմից նշված խմբաքանակը առաքվել է գնորդին:

Արդյունքում, 2008 թվականի մայիսի 30-ի դրությամբ գնորդին մատակարարված ապրանքների ընդհանուր խմբաքանակը կազմում է 2,098.4 հազ. ԱՄՆ դոլար, իսկ գնորդի ընդհանուր պարտքը մատակարարին՝ 1,243.2 հազ. ԱՄՆ դոլար:

2007թ.-ի սեպտեմբերի 17-ին ՀՀ վարչապետի մոտ կայացած խորհրդակցության ժամանակ հանձնարարվել է ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված կարգով ներկայացնել առաջարկություններ՝ ընկերության կողմից թողարկված նամականիշները

⁷ Պայմանագրի 6.2 կետով սահմանված է, որ բոլոր լրացումներն ու փոփոխություններն իրավական ուժ ունեն և պայմանագրի անբաժանելի մասերն են, եթե դրանք կատարվել են կողմերի փոխադարձ համաձայնությամբ՝ գրավոր ձևով:

*«Հայփոստ» ՓԲԸ-ին անհատույց հանձնելու և ընկերությունը լուծարելու վերաբերյալ:
2007 թվականի նոյեմբեր ամսին ակտերով և հաշիվ- ապրանքագրերով «Հայփոստ»
ՓԲԸ-ին են հանձնվել 15,374.6 հազ. դրամի նամականիշներ:*

2.2. Համաձայն ՀՀ տրանսպորտի և կապի նախարարի 2006թ.-ի ապրիլի 26-ի թիվ 105-Ա հրամանի, մինչև 2006թ.-ի սեպտեմբերի 20-ը Ընկերությունը գործադիր մարմնի պետական բաժնեմասին համապատասխանող գուտ շահույթից, որպես շահութաբաժին ՀՀ պետական բյուջե պետք է վճարեր 80,829.4 հազ. դրամ, ինչը 2008թ.-ի մայիսի 30-ի դրությամբ վճարված չէ:

2.3. ՀՀ տրանսպորտի և կապի նախարարի 2006թ.-ի հունվարի 31-ի թիվ 01-09/332 գրությամբ տրված թույլտվության հիման վրա, ընկերությունը 2006 թ.-ին ձեռք է բերել երկու ավտոմեքենա⁸ 19,171.1 հազ. դրամ արժողությամբ: Իսկ 2007 թ.-ին գնվել են 6 համակարգիչներ⁹ 1,253.6 հազ. դրամ արժողությամբ: **Նշված գումարներն ընկերությունը կարող էր ուղղել շահութաբաժնի գծով ՀՀ պետական բյուջեի հանդեպ ունեցած պարտավորությունների մարմանը, ինչը տեղի չի ունեցել:**

2.4. ՀՀ 2006թ.-ի պետական բյուջեով նախատեսված ՀՀ կառավարության պահուստային ֆոնդից, ՀՀ անկախության 15-ամյակի թեմայով **նամականիշի** և փոստային ծրարի թողարկման, «Անկախությունը նամականիշներում» անկախության 15 տարվա ընթացքում հրատարակված նամականիշների ցուցահանդեսի (այսուհետ՝ միջոցառում) կազմակերպման համար Ընկերությանը ՀՀ կառավարության 2006թ.-ի հունիսի 16-ի թիվ 895-Ա որոշմամբ հատկացվել է 3,175.0 հազ. դրամ: ՀՀ տրանսպորտի և կապի նախարարի և Ընկերության տնօրենի միջև 2006 թվականի օգոստոսի 11-ին կնքվել է սուբսիդիայի հատկացման պայմանագիր: ՀՀ կառավարության 2003 թվականի դեկտեմբերի 24-ի՝ «ՀՀ պետական բյուջեից իրավաբանական անձանց սուբսիդիաների և դրամաշնորհների հատկացման կարգի մասին» թիվ 1937-Ն որոշման 8-րդ կետի համաձայն, սուբսիդիայի տրամադրման մասին պայմանագրում պարտադիր պետք է նշվեն, սակայն փաստացի չէին ներառվել հետևյալ դրույթները.

- արտադրվող ապրանքի, կատարվող աշխատանքի և մատուցվող ծառայության մեկ միավորի գինը,
- պայմանագրի շրջանակներում արտադրման ենթակա ապրանքների, կատարման ենթակա աշխատանքների, մատուցման ենթակա ծառայությունների առավելագույն քանակը և դրա փոփոխման պայմանները,

⁸ Խախտելով «Գնումների մասին» օրենքի պահանջները:

⁹ Խախտելով «Գնումների մասին» օրենքի պահանջները:

- արտադրվող ապրանքի, կատարվող աշխատանքի և մատուցվող ծառայության նվազագույն շահավետ գինը:

Թիվ 895-Ա որոշման կատարման նպատակով Նախարարության կողմից ՀՀ ֆինանսների և էկոնոմիկայի նախարարություն է ներկայացվել ծախսերի նախահաշիվ, ըստ որի 3,020.5 հազ. դրամի ծախսերը պետք է կատարվեն Ընկերության միջոցների հաշվին, իսկ մնացած 3,525.0 հազ. դրամի ծախսերը՝ ՀՀ պետական բյուջեով նախատեսված միջոցների հաշվին:

Փոստային վճարման պետական նշանների հարցերով խորհրդի 2006թ.-ի հունիսի 19-ի նիստի թիվ 8 արձանագրության համաձայն, որոշվել է թողարկել ՀՀ անկախության 15-ամյակի թեմայով **գեղաթերթիկներ՝ ՀՀ կառավարության որոշմամբ նախատեսված մամականիշների փոխարեն:**

Հարկ է նշել, որ ՀՀ տրանսպորտի և կապի նախարարի 2006թ.-ի հունիսի 23-ի թիվ 166-Ն հրամանի հավելվածի 1.1 կետով նախատեսվել է «ՀՀ անկախության 15-ամյակի» թեմայով **գեղաթերթիկների** տպագրում՝ 100000 հատ տպաքանակով՝ 1 գեղաթերթիկը **480 դրամ անվանագնով**, որոնք պետք է տպագրվեն Ընկերության միջոցների հաշվին և հետագայում վաճառվեն:

Տպագրված 100000 հատ գեղաթերթիկներից 1100 հատը վերոհիշյալ ցուցահանդեսում գովազդվել և բաժանվել է այցելուներին, 600 հատը՝ նույն նպատակով անհատույց տրամադրվել է նախարարությանը, իսկ մնացածը (98300 հատ)՝ Ընկերության կողմից հետագայում վաճառվել է, որից 92000 հատը, **յուրաքանչյուրը՝ 53.73 ՀՀ դրամով, վաճառվել է «Էլիմետ Էնթերփրայզիս» ՍՊԸ-ին:** Սուբսիդիայի հատկացման թիվ մեկ պայմանագրի 1.1 կետում նշված է, որ Նախարարությունը ընկերությանն է հատկացնում 3,175.0 հազ. ՀՀ դրամ՝ անկախության 15-ամյակի թեմայով **մամականիշի** և փոստային ծրարի թողարկման, «Անկախությունը մամականիշներում» անկախության 15 տարվա ընթացքում հրատարակված մամականիշների ցուցահանդեսի կազմակերպման համար: Խախտվել է պայմանագրի 2.1 կետը, ըստ որի պայմանագրի 1.1 կետում նշված միջոցները պետք է ծախսվեն **բացառապես սույն կետում նշված նպատակներին համապատասխան:**

Նախարարության աշխատակազմի ֆինանսատնտեսագիտական և հաշվապահական հաշվառման վարչության կողմից չի իրականացվել համապատասխան վերահսկողություն ՀՀ պետական բյուջեից տրամադրված սուբսիդիայի նպատակային ծախսման նկատմամբ:

Ընկերության կողմից միջոցառման կազմակերպման համար անհրաժեշտ ապրանքները և աշխատանքները ձեռք են բերվել «Գնումների մասին» ՀՀ օրենքի պահանջների խախտմամբ:

3. Տրանսպորտային շինարարության նախագծահետազոտական ինստիտուտ

«Տրանսնախագիծ» փակ բաժնետիրական ընկերություն

(այսուհետ՝ Ընկերություն)

Ընկերությունը գրանցվել է 1999թ. հոկտեմբերի 25-ին՝ ՀՀ իրավաբանական անձանց պետական ռեգիստրում: Ընկերությունը զբաղվում է տնտեսական գործունեության հետևյալ հիմնական տեսակներով.

- հետախուզա - նախագծային աշխատանքների իրականացում,
- ավտոմոբիլային ճանապարհների, երկաթուղու, բունելների, կամուրջների, մետրոպոլիտենի հետախուզման, նախագծման, տեխնիկատնտեսական հիմնանորոգման իրականացում:

Համաձայն «Բաժնետիրական ընկերությունների մասին» ՀՀ օրենքի 43-րդ հոդվածի և Ընկերության կանոնադրության 4.5 կետի, պետք է ստեղծվեր պահուստային հիմնադրամ, բայց ոչ պակաս, քան կանոնադրական կապիտալի 15%-ի չափով, սակայն այն չի ստեղծվել, և խախտվել է վերը նշված օրենքի պահանջը:

Նախարարության կողմից հաստատված 2006թ.-ի եկամուտների և ծախսերի նախահաշվով եկամուտները պետք է կազմեին 75,000.0 հազ. դրամ, իսկ ծախսերը՝ 73,224.0 հազ. դրամ: Տարեկան կտրվածքով փաստացի եկամուտները կազմել են 94,321.0 հազ. դրամ, իսկ ծախսերը՝ 92,571.0 հազ. դրամ: Ընկերությունն աշխատել է շահույթով: Շահութահարկի գծով ծախսերի նվազեցումից հետո (տող 180) զուտ շահույթը կազմել է 1,400.0 հազ. դրամ:

ՀՀ ֆինանսների և էկոնոմիկայի նախարարի 2006թ.-ի նոյեմբերի 30-ի թիվ 1110-Ն հրամանի համաձայն, ընկերությունների շահութաբաժնի հաշվարկման հաշվարկի (060 տող) զուտ շահույթի (վնասի) մեծությունը՝ ներառյալ՝ ավելացումը, կազմել է 3,119.5 հազ. դրամ, որից 623.9 հազ. դրամը վճարվել է ՀՀ պետական բյուջե որպես շահութաբաժին:

ՀՀ կառավարության 2007թ.-ի սեպտեմբերի 6-ի թիվ 1011-Ն որոշման համաձայն, Ընկերության բաժնետոմսերն ուղղակի վաճառքի ձևով մասնավորեցվել են կոլեկտիվին:

Մինչ մասնավորեցումը, 2007թ. տնտեսական գործունեության արդյունքում Ընկերությունը ստացել է 167,238.0 հազ. դրամի եկամուտներ, իսկ ծախսերը կազմել են 153,197.0 հազ. դրամ: Չուտ շահույթը կազմել է 11,233.0 հազ. դրամ, որի 20%-ը՝ 2,246.6 հազ. դրամ, որպես շահութաբաժին, ենթակա է լրացուցիչ վճարման ՀՀ պետական բյուջե:

4. «Ռադիո» փակ բաժնետիրական

ընկերություն (այսուհետ՝ Ընկերություն)

Ընկերությունը գրանցվել 2003թ. օգոստոսի 29-ին՝ ՀՀ իրավաբանական անձանց պետական ռեգիստրի կողմից: Մինչև 2006թ. հունվարի 1-ը Ընկերությունն ունեցել է երկու մասնաճյուղ (Թիվ 1 ռադիոկայան և Երևանի ռադիոցանց): Այնուհետև ՀՀ տրանսպորտի և կապի նախարարի 2005թ. հոկտեմբերի 14-ի թիվ 316-Ա հրամանով, 2006թ. հունվարի 1-ից դադարեցվել է Երևանի ռադիոցանց մասնաճյուղի գործունեությունը:

4.1. Ընկերության եկամուտների և ծախսերի ուսումնասիրության արդյունքում պարզվել է հետևյալը.

4.1.1. 2006 թ-ի տարեկան արդյունքներով զուտ վնասի առաջացման պատճառներից մեկը հետևյալն է. ընկերությունը «Հայկապ» ՓԲԸ-ից 2004թ. նոյեմբերի 23-ին ձեռք է բերել «Նաիրիտ գործարան» ՓԲԸ-ի 10690 հատ սովորական բաժնետոմսեր՝ յուրաքանչյուրի անվանական արժեքը՝ 10,000 դրամ, գինը՝ 11,885 դրամ: Ընդհանուր արժեքը կազմել է 127,051.0 հազ. դրամ: «Հայգազարդ» ՓԲԸ-ին «Նաիրիտ գործարան» ՓԲԸ-ի բաժնետոմսերի ձեռքբերման թույլտվություն տալու մասին» 2006թ. օգոստոսի 18-ի ՀՀ կառավարության թիվ 1130-Ա որոշման հիման վրա, թույլատրվել է Ընկերությանը պատկանող 10690 հատ սովորական բաժնետոմսերը վաճառել «Հայգազարդ» ՓԲԸ-ին՝ մեկ բաժնետոմսի վաճառքի գին սահմանելով 0.5 հազ. դրամ, որի արդյունքում առաջացել է 121,706.0 հազ. դրամի վնաս:

4.1.2. 2007թ.-ի տարեկան արդյունքներով զուտ վնասը կազմել է (50,080.0) հազ. դրամ: Այդ թվում.

- 2006 և 2007 թվականների ընթացքում ՀՀ տրանսպորտի և կապի նախարարի գրավոր հանձնարարականների հիման վրա, Ընկերության կողմից նախարարության համար իրականացված 8,421.0 հազ. դրամի լրացուցիչ ծախս:
- ՀՀ ԿԱ հարկային պետական ծառայության կողմից իրականացված ստուգումների արդյունքում արձանագրված հարկային պարտավորություն՝ 15,796.0 հազ. դրամ:
- Վնասներ ՀՀ դրամի արժևորման արդյունքում՝ 11,545.0 հազ. դրամ:
- ՌԴ «ԱՍՏ», «Աստերիա», «Պուլսար» ՍՊԸ-ների կողմից կատարված աշխատանքներ, որոնց հարկային պարտավորությունները, ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված կարգով, կրում է Ընկերությունը՝ 23,065.0 հազ. դրամ:
- Անհատույց տրված տրանսպորտային միջոցների մնացորդային արժեք՝ 7,307.0 հազ. դրամ (ներառյալ՝ ԱԱՀ):

Նշենք որ, ՀՀ կառավարության 2006թ.-ի հունիսի 22-ի թիվ 1238-Ն որոշման 8-րդ կետով ամրագրվել է, որ 50 տոկոսից ավելի պետական սեփականության բաժնեմաս ունեցող ընկերությունների կողմից իրականացվող ոչ համարժեք կամ զեղչ գներով խոշոր

գործարքները, ընկերության գործունեության հետ չկապված ծախսերը (գործարքները), մասնավորապես, բաժնետիրոջ լիազորություններ իրականացնող պետական կառավարման մարմնի աշխատողների գործուղման, բարեգործական, ընկերության հիմնական գործունեությանը չառնչվող՝ սոցիալական ուղղվածություն ունեցող և այլ անհատույց գործարքները, անթույլատրելի են:

4.2. 2008 թ.-ի հունվարի 1-ի դրությամբ ընկերության դեբիտորական պարտքերը կազմել են 67,459.0 հազ. դրամ, որի մի մասն առաջացել է նախարարության համակարգի ընկերությունների կողմից:

5. «Հայաստանի հեռուստատեսային և ռադիոհաղորդիչ ցանց» փակ բաժնետիրական ընկերություն (այսուհետ՝ Ընկերություն)

Ընկերությունը ՀՀ ձեռնարկությունների պետական ռեգիստրի կողմից գրանցվել է 1994թ.-ի սեպտեմբերի 22-ին: 2006թ.-ի հունվարի 1-ից Ընկերության կազմում է «Երևանի ռադիոցանց» մասնաճյուղը, որը ՀՀ կառավարության 2007թ.-ի դեկտեմբերի 13-ի թիվ 1455-Ն որոշմամբ վերակազմակերպվել է և առանձնացված՝ ստեղծվել է «Երևանի ռադիոցանց» փակ բաժնետիրական ընկերություն, սակայն մինչ օրս ՀՀ իրավաբանական անձանց պետական ռեգիստրում համապատասխան գրանցում չի ստացել:

5.1. Ընկերության եկամուտների և ծախսերի ուսումնասիրության արդյունքում պարզվել է հետևյալը.

5.1.1. ՀՀ ֆինանսների և էկոնոմիկայի նախարարի 2006թ.-ի նոյեմբերի 30-ի թիվ 1110-Ն հրամանով նախատեսված 50 տոկոս և ավելի պետական սեփականության բաժնեմաս ունեցող ընկերությունների շահութաբաժնի հաշվարկման հաշվարկի (տող 060) զուտ շահույթի մեծությունը՝ ներառյալ՝ ավելացումը, կազմում է 119,050.0 հազ. դրամ:

Շահութաբաժնի հաշվարկման ուսումնասիրությունից պարզվել է, որ Ընկերության հիմնական գործունեության հետ կապ չունեցող ծախսեր կատարելու հետևանքով 2006թ.-ի տարեկան գործունեության արդյունքում ստացված զուտ շահույթը պակաս է ցույց տրվել: Այնինչ, ըստ ՀՀ կառավարության 2006թ.-ի հունիսի 22-ի թիվ 1238-Ն որոշման 8-րդ կետի, ընկերությունների կողմից իրականացվող ոչ համարժեք կամ գեղչ գներով խոշոր գործարքներն անթույլատրելի են: Վերահսկողության արդյունքում Ընկերության կողմից ներկայացված շահութաբաժնի ճշտված հաշվարկի համաձայն, 2006թ.-ին Ընկերության զուտ շահույթը կազմել է 121,117.0 հազ. դրամ, շահութաբաժինը՝ 24,223.4 հազ. դրամ (121,117.0 x 20%):

Հարկ է նշել նաև, որ 2006թ.-ին Նախարարության ղեկավարության հանձնարարականներով, Նախարարության համար Ընկերությունը կատարել է ևս 6,252.4 հազ. դրամի ծախս, որը, սակայն, շահութաբաժնի հաշվարկում ավելացվել է զուտ շահույթի գումարին:

5.1.2. 2007 թ.-ի տարեկան արդյունքներով Ընկերության զուտ շահույթի մեջ 445,428.0 հազ. դրամը սեփականության իրավունքով Ընկերությանը տրված հոդամասերի արժեքն է, որից շահութաբաժին չի հաշվարկվել: ՀՀ ֆինանսների և էկոնոմիկայի նախարարի 2006թ.-ի նոյեմբերի 30-ի թիվ 1110-Ն հրամանով նախատեսված «50 տոկոս և ավելի պետական սեփականության բաժնեմաս ունեցող ընկերությունների» շահութաբաժնի հաշվարկման հաշվարկի (տող 060) զուտ շահույթի մեծությունը՝ ներառյալ՝ ավելացումը, կազմում է 153,595.0 հազ. դրամ:

Ընկերության գործունեության հետ կապ չունեցող ծախսեր կատարելու հետևանքով 2007թ.-ի տարեկան գործունեության արդյունքում ստացված զուտ շահույթը (շահութաբաժնի հաշվարկման բազան) պակաս է ցույց տրվել 7,742.6 հազ. դրամի չափով, որի հետևանքով ՀՀ պետական բյուջե վճարման ենթակա շահութաբաժնի գումարը պակաս է հաշվարկվել և ենթակա է լրացուցիչ գանձման 1,548.5 հազ. դրամ $(7,742.6 \times 20\%)$:
Վերահսկողության արդյունքում Ընկերության կողմից ներկայացված շահութաբաժնի ճշտված հաշվարկի համաձայն, 2007թ.-ին Ընկերության զուտ շահույթը կազմել է 161,337.6 հազ. դրամ, շահութաբաժինը՝ 32,267.5 հազ. դրամ $(161,337.6 \times 20\%)$:

2007թ.-ին Նախարարության ղեկավարության հանձնարարականներով, Նախարարության աշխատակիցների համար Ընկերությունը կատարել է ևս 7,075.7 հազ. դրամի ծախս, որը, սակայն, շահութաբաժնի հաշվարկում ավելացվել է զուտ շահույթի գումարին:

Այսպիսով, Ընկերության կողմից 2006-2007 թթ.-ի տնտեսական գործունեության արդյունքում ՀՀ պետական բյուջե, որպես շահութաբաժին ենթակա է լրացուցիչ վճարման 1,961.9 հազ. դրամ:

5.1.3. Ընկերությունը 2006-2007թթ.-ին վաճառքի գծով ունեցել է դեբիտորական պարտք՝ 2006թ. հունվարի 1-ի դրությամբ՝ 173,727.0 հազ. դրամ, 2007թ. հունվարի 1-ի դրությամբ՝ 135,450.0 հազ. դրամ, իսկ 2008թ. հունվարի 1-ի դրությամբ՝ 114,901.0 հազ. դրամ: Ընդ որում, խոշոր դեբիտորական պարտք ունեցող ընկերություններն են՝

- «Հայաստանի Հանրային հեռուստաընկերություն» ՓԲԸ՝ 39,700.0 հազ. դրամ,
- «Երևանի ռադիոցանց» մասնաճյուղ» (Երևան քաղաքի լարային ռադիոցանցի բաժանորդներ)՝ 22,700.0 հազ. դրամ,
- «Ղ-Տելեկոմ» ՓԲԸ՝ 15,400.0 հազ. դրամ:

Ընկերության դեբիտորական պարտքը մարելու նպատակով 2007թ.-ի նոյեմբերի 22-ին «Ինտելոբանկ» ՓԲԸ-ի հետ կնքվել է ֆակտորինգային սպասարկման պայմանագիր, որով վերջինս ստանձնել է «Հայաստանի Հանրային հեռուստաընկերություն» ՓԲԸ-ի պարտքը մարելու պարտավորություն: Պայմանագրի համաձայն վճարվել է 3,628.0 հազ. դրամ սպասարկման գումար:

5.2. ՀՀ քաղաքացիական օրենսգրքի (այսուհետ՝ Օրենսգրք) 610-րդ հոդվածի 2-րդ մասի համաձայն, անշարժ գույքի վարձակալության պայմանագիրը ենթակա է նոտարական վավերացման: Օրենսգրքի 611-րդ հոդվածի համաձայն, անշարժ գույքի վարձակալության պայմանագրից ծագող իրավունքները ենթակա են պետական գրանցման: Օրենսգրքի 300-րդ հոդվածի առաջին մասի համաձայն, գործարքի նոտարական ձևը չպահպանելը հանգեցնում է գործարքի անվավերության, և նման գործարքն առոչինչ է: Այս պարագայում Կապանում տեղակայված արտադրամասի գործունեությունն ապահովելու նպատակով՝ 2006 և 2007 թվականներին Ընկերության և Կապանի քաղաքապետարանի միջև կնքվել են նույն տարածքի (47 քմ.) վարձակալության պայմանագրեր: Պայմանագրերը կնքվել են Օրենսգրքի վերոնշյալ հոդվածների պահանջների խախտմամբ:

5.3. Սիսիանում տեղակայված արտադրամասի գործունեությունն ապահովելու նպատակով Ընկերությունը փաստացի զբաղեցրել է «Սիսիանի քաղաքային մշակույթի կենտրոն» համայնքային ոչ առևտրային կազմակերպությանը պատկանող տարածքը (70 քմ), սակայն կողմերի միջև վարձակալության պայմանագիր չի կնքվել:

VIII. Գնումների գործընթացի համապատասխանության

վերահսկողության վերաբերյալ

- Առանձին դեպքերում չեն կատարվել «Գնումների մասին» ՀՀ օրենքի 23-րդ հոդվածի 1-ին կետի, 1-ին մասի բ) կետի պահանջները, նախարարության կողմից առանձին գնումներ իրականացվել են մեկ անձից գնման ձևով այն դեպքում, երբ դրանք հնարավոր էր կատարել մրցույթով: Այսպես՝ 21.06.2007թ. ՀՀ կառավարության թիվ 800-Ա որոշմամբ պահուստային ֆոնդից հատկացված 217,000.0 հազ. դրամի Գավառ քաղաքի Ազատության փողոցի, Էջմիածին քաղաքի Հոկտեմբեր փողոցի և Արմավիր քաղաքի Բաղրամյան փողոցի նախագծանախահաշվային փաստաթղթերի մշակման, ինչպես նաև Գավառ քաղաքի Ազատության փողոցի բարեկարգման շինարարական աշխատանքների գնումը կատարվել է մեկ անձից, մինչդեռ հունիս ամսին աշխատանքների գնման գործընթացը հնարավոր էր կազմակերպել մրցույթով:

- Առկա է անհամապատասխանություն ՀՀ Գնումների գործակալություն ՊՈԱԿ-ի և տնտեսավարող սուբյեկտների միջև կնքվող «Պետության կարիքների համար կապալային աշխատանքների կատարման պետական գնման պայմանագրի» մշտապես կիրառվող տիպային ձևի 8.1 կետում նշվող պայմանագրի գործողության և պայմանագրի փաստացի գործողության ժամկետների միջև: Մասնավորապես, կնքվող պայմանագրի առարկան պարունակում է գնված ամբողջ աշխատանքը, պայմանագրի գինը նախատեսում է աշխատանքի գնման ընդհանուր գումարը, սակայն պայմանագրի գործողության ժամկետը սահմանափակվում է ընթացիկ տարվա ավարտով: Օրինակ, պայմանագրի 8.1 կետում

նախատեսվում է, որ «Սույն պայմանագիրն ուժի մեջ է մտնում կողմերի ստորագրման պահից և գործում է մինչև 2007թ. դեկտեմբերի 30-ը», այնինչ պայմանագիրը կրում է շարունակական կամ պարբերական բնույթ և փաստացի գործելու է նաև 2007թ. դեկտեմբերի 30-ից հետո ընկած ժամանակահատվածում, մինչդեռ տվյալ ընթացիկ տարում պետք է կատարվի պայմանագրի ընդամենը մի մասը: Պայմանագրի գործողության հիշյալ ժամկետը նշվում է նաև մրցույթի հայտարարության մեջ, մասնավորապես հայտարարությամբ, գնման առարկայի հետ մեկտեղ, սահմանվում է նաև, որ, օրինակ՝ «Կնքվելիք պայմանագրի գործողության ժամկետը պայմանագիրն ուժի մեջ մտնելու օրվանից մինչև 2007թ. դեկտեմբերի 30-ն ընկած ժամանակահատվածն է», սակայն մրցույթն անց է կացվում 2007թ. դեկտեմբերի 30-ից հետո աշխատանքներ կատարելու համար: Մրցույթի հայտարարության մեջ նման կետ նախատեսելը, կարող է ապակողմնորոշել մրցույթին մասնակցելու ցանկություն ունեցող անձանց: Ավելին, մրցույթի հայտարարության մեջ նման կետ նախատեսելը չի պարտադրվում «Գնումների մասին» ՀՀ օրենքի 25 հոդվածի 3-րդ մասով որպես հայտարարությունում պարունակվող տեղեկություն: Իսկ կնքվող պայմանագրում գործողության կոնկրետ ժամկետ կարելի է ընդհանրապես չնախատեսել, այլ, ուղղակի ղեկավարվել ՀՀ քաղաքացիական օրենսգրքի 441-րդ հոդվածով սահմանված կարգով, այն է՝ պայմանագիրը գործում է մինչև դրանով որոշված պարտավորության կատարման ավարտը:

- Նախարարության կառավարման ոլորտում գործող փակ բաժնետիրական ընկերությունների կադմից իրականացված գնումների գործընթացի համապատասխանության վերահսկողության արդյունքում արձանագրվեց՝

1. «Նամականիշ» ընկերության կողմից խախտվել է «Գնումների մասին» ՀՀ օրենքի 1-ին հոդվածի պահանջները, քանի որ 2006 և 2007 թվականներին կատարված ապրանքների և աշխատանքների գնումների գործընթացը չի իրականացվել «Գնումների մասին» ՀՀ օրենքի պահանջներին համապատասխան: «Վարչատնտեսական» ընկերության կողմից 2006-2007 թվականներին ապրանքների և աշխատանքների գնումների գործընթացը նույնպես չի իրականացվել «Գնումների մասին» ՀՀ օրենքի պահանջներին համապատասխան՝ բացառությամբ 2007 թվականին Գնումների գործակալության միջոցով իրականացված գնումների:
2. 2006-2007 թվականներին «Հայաստանի հեռուստատեսային և ռադիոհաղորդիչ ցանց» ընկերությունը կատարել է գնումներ «Տալինո», «Արայ», «Բևեռ կոմպյուտեր», «Ֆայբրենտ Բոմյունիքեյշն» ՍՊԸ-ներից, «Երևան Տելեկոմ Սոլյուշն» ՓԲԸ-ից և «Կայծակ Բարձր լարման ինստիտուտ» ԲԲԸ-ից, դրանց հետ կնքվել են համապատասխան պայմանագրեր առանց գնման ընթացակարգի

արձանագրություններ վարելու: Վերոնշյալ գնումները կատարվել են «Գնումների մասին» ՀՀ օրենքի 9-րդ հոդվածի 1-ին մասի պահանջի խախտմամբ:

Ընկերությունը 2006-2007 թվականներին կատարել է գնումներ նաև «Արարատ Մոթորս», «Բևեռ կոմպյուտեր» և «Արայ» ՍՊԸ-ներից, խախտելով «Գնումների մասին» ՀՀ օրենքի 1-ին հոդվածի պահանջները:

- 3.1. «Ֆլեշ» ՍՊԸ-ն 2006 և 2007 թվականներին «Ռ-ադիո» ընկերությանը մատակարարել է բենզին և դիզելային վառելիք, իսկ 2007 թվականին ընկերությունը «Եփեսիմ» ՍՊԸ-ից ձեռք է բերել ավտոպահեստամասեր և գյուղ-տեխնիկայի պահեստամասեր: Սակայն Ընկերության կողմից վարված գնման ընթացակարգի արձանագրություններում տեղ գտած հիմնավորումները չեն պարունակել «Գնումների մասին» ՀՀ օրենքի 23-րդ հոդվածի «ա», «բ» և «գ» կետերով նախատեսված դրույթներից որևէ մեկը, և արդյունքում խախտվել են վերոնշյալ օրենքի պահանջները:
- 3.2. Ընկերությունը 2006-2007 թվականներին կատարել է աշխատանքների և ապրանքների գնում նաև «Ինֆոսերվիս», «Բաբե» և «Աշոտ-Անուշ» ընկերություններից: Ընկերության կողմից խախտվել են «Գնումների մասին» ՀՀ օրենքի 1-ին հոդվածի պահանջները:
4. «Գնումների մասին» ՀՀ օրենքի 3-րդ հոդվածի 2-րդ մասի համաձայն, ՀՀ տարածքից դուրս գնումների կատարման կարգը սահմանում է ՀՀ կառավարությունը: «Գնումների մասին» ՀՀ օրենքի կիրարկումն ապահովող միջոցառումների մասին» ՀՀ վարչապետի 2005 թվականի հունվարի 19-ի թիվ 30-Ա որոշման հավելվածի 1-ին կետով սահմանվել է, որ 2007 թվականի 2-րդ կիսամյակում ՀՀ ֆինանսների և էկոնոմիկայի նախարարությունը պետք է ներկայացնի «ՀՀ տարածքից դուրս գնումների կատարման կարգը սահմանելու մասին» ՀՀ կառավարության որոշման նախագիծ, սակայն մինչ օրս վերոնշյալ օրենքով նախատեսված իրավական ակտը քաղակալում է: Հարկ է նշել, որ միայն 2006-2007 թվականներին «Հայաստանի հեռուստատեսային և ռադիոհաղորդիչ ցանց» ընկերության կողմից օտարերկրյա կազմակերպություններից կատարվել է 415,423.0 հազ. դրամի գնում, իսկ «Ռ-ադիո» ընկերության կողմից՝ 90,105.8 հազ. դրամի գնում:

IX. Ներքին աուդիտի գործառնությունների իրականացում

Ներքին աուդիտորի պաշտոնը թափուր է և այն 2007թ. հուլիսից զբաղեցնում է Ժամանակավոր պաշտոնակատար՝ գլխավոր մասնագետ Ս. Արմաղանյանը:

Ներքին աուդիտի 2007թ. տարեկան ծրագրով նախատեսվել և ներքին աուդիտ է իրականացրել նախարարության աշխատակազմի ենթակայությամբ գործող 3

օբյեկտներում՝ «ՀՀ տրանսպորտի և կապի նախարարության աշխատակազմ» պետական կառավարչական հիմնարկ, «ՀՀ ավտոմոբիլային ճանապարհների տնօրինություն» ՊՈԱԿ, «Հեռահաղորդակցության հանրապետական կենտրոն» ՊՈԱԿ:

Աուդիտորական աշխատանքների գնահատմամբ պարզվել է, որ առանձին դեպքերում չեն պահպանվել ՀՀ ֆինանսների և էկոնոմիկայի նախարարի 30.12.2002թ. թիվ 934-Ն հրամանով հաստատված՝ «ՀՀ պետական և տեղական ինքնակառավարման մարմիններում, ինչպես նաև վերջիններիս ենթակա հիմնարկներում ներքին աուդիտի անցկացման» կարգի պահանջները՝ այսպես.

- Չեն կատարվել վերը նշված հրամանի 62-րդ և 69-րդ կետերի պահանջները՝ երկու օբյեկտի վերաբերյալ չեն տրվել հանձնարարականներ՝ աուդիտի ընթացքում հայտնաբերված խախտումների, թերությունների և բաց թողումների վերացման ուղղությամբ, ՀՀ ֆինանսների նախարարություն չեն ներկայացվել իրականացված աուդիտների վերաբերյալ եռամսյակային և տարեկան ամփոփ հաշվետվություններ:
- Չեն պահպանվել կարգի 39-րդ կետի պահանջները և հաշվետվություններին չեն կցվել աուդիտի իրականացման ընթացքում ստացված ողջ տեղեկատվության վերաբերյալ փաստաթղթերը (հիմնադիր փաստաթղթեր, պայմանագրեր, հրամաններ, որոշումներ, տեղեկանքներ՝ հաշիվների և դրամարկղի մնացորդների վերաբերյալ և այլն):
- Չի կատարվել կարգի 65-րդ կետի է/ ենթակետի պահանջը. աուդիտորական հաշվետվության մեջ չի ներառվել աուդիտի ժամանակ աուդիտորական խմբի կողմից հայտնաբերված թերությունների ու սխալների, ինչպես նաև ներկայացված առաջարկությունների ցանկը:

X. Նախորդ վերահսկողության արդյունքներով արձանագրված թերությունների վերացման ուղղությամբ ձեռնարկված միջոցառումներ

ՀՀ Ազգային ժողովի վերահսկիչ պալատի կողմից ՀՀ տրանսպորտի և կապի նախարարությանը 2005թ. պետական բյուջեից ճանապարհային տնտեսությանը հատկացված միջոցների օգտագործման նկատմամբ իրականացրած վերահսկողության, ինչպես նաև ՀՀ ֆինանսների և էկոնոմիկայի նախարարության կողմից 2005թ. և 2006թ. 9 ամսում ՀՀ պետական բյուջեի կատարման ուղղությամբ տարվող աշխատանքների ճշտության ստուգմամբ արձանագրվել են հետևյալ թերությունները՝

Պայմանագրով նախատեսված աշխատանքները ժամկետներում չկատարելու, տրանսպորտային ծառայությունների վճար հոդվածով պահպանման և վարձակալության ծախսերն ավելի նախատեսելու, ինչպես նաև ՀՀ կառավարության որոշմամբ կապալառու կազմակերպություններին բաց թողնելու նպատակով անհատույց հանձնված Համաշխարհային բանկի վարկի հաշվին ձեռք բերված գույքի /ճանապարհային նշաններ և ներկ/ վերաբերյալ: Իրականացված վերահսկողությամբ պարզվել է, որ նշված թերություններն ու բացթողումները տեղ են գտել նաև 2007թ.:

Եզրակացություն

Նախարարության կողմից բավարար հսկողություն չի իրականացվել ծրագրերի իրականացման համար բյուջեից հատկացված միջոցների հիմնավորման, նպատակային ու արդյունավետ օգտագործման, ինչպես նաև համապատասխանության նկատմամբ, որի հետևանքով կատարված վերահսկողության արդյունքում արձանագրվել են բազմաթիվ խախտումներ և բաց թողումներ.

- Նախարարության կողմից բավարար հետևողականություն չի ցուցաբերվել և միջոցներ չեն ձեռնարկվել նախորդ վերահսկողությամբ արձանագրված թերությունների և բաց թողումների վերացման, հետագայում բացառման ուղղությամբ: Արդյունքում, շարունակվում են առանց բավարար հիմնավորման առանձին ծախսերի նախատեսումը, տեղիք տալով միջոցների ավելի հատկացումների:
- Չեն կատարվել ՀՀ կառավարության 13.01.05թ. թիվ 8-Ա, 05.05.05թ. թիվ 584-Ա և 10.08.06թ. թիվ 1137-Ա որոշումների պահանջները, Համաշխարհային բանկի վարկի հաշվին 2004թ. ձեռք բերված 74,466.6 հազ. դրամի գույքն անհատույց չի տրամադրվել կապալառու կազմակերպություններին, որի հետևանքով 13.1 տներկերը (11,918.3 հազ. դրամ) դարձել են ժամկետանց, իսկ ճանապարհային նշանները՝ դեմոնտրվել և երկաթյա ցինկապատ ձողերով (ընդամենը՝ գումարով 62,548.3 հազ. դրամ) չեն օգտագործվել, այն դեպքում, երբ դրանք կապալառուներին անվճար տրամադրելու պարագայում, կտնտեսվեր 62,548.3 հազ. դրամի չափով բյուջետային միջոցներ:
- Շինարարական կապալառու կազմակերպությունների կողմից շինարարական աշխատանքները (այդ թվում՝ Ծաղկաձոր քաղաքում Հայաստանի հանրային հեռուստաընկերության ծրագրի սփռման աշխատանքները) կատարվել են նորմատիվային բազմաթիվ խախտումներով և լուրջ թերություններով, որոնք ժամանակին չեն հայտնաբերվել ու կանխվել պատվիրատուի և տեխնիկական հսկողություն իրականացնող կազմակերպությունների կողմից:
- «Հեռահաղորդակցության հանրապետական կենտրոն» ՊՈԱԿ-ին բյուջեից հատկացված գումարների ծախսման հաշվետվությունները ներկայացվել են պայմանագրային պարտավորությունների խախտումներով: ՀՀ կառավարության որոշմամբ անհատույց օգտագործման իրավունքով ամրացված գույքը (19 շենք և շինություններ) կազմակերպության կողմից շահագործվում է առանց գույքային իրավունքների պետական գրանցման և գույքի կառավարման վարչության հետ պայմանագիր կնքելու, իսկ դրանց հիմնանորոգման աշխատանքների արժեքը չի

ավելացվել հիմնական միջոցների արժեքին: Բավարար միջոցներ չեն ձեռնարկվել «ՀՀԿ» ՓԲԸ-ից փոխանցված և եթերավճարների գծով առաջացած դեբիտորական պարտքերի գանձման ուղղությամբ:

- Նախարարությունը դեռևս չի ապահովում պետական բյուջեի եկամուտների կանխատեսման պատշաճ մակարդակը, բավարար չափով չի տիրապետում դրանց հավաքմանը վերաբերող տեղեկատվությանը, արդյունավետ չի օգտագործում իր ներքին վերահսկողության համակարգը բյուջետային մուտքերի ձևավորման գործում:
- Օրենսդրության մեջ առկա են որոշ բաց թողումներ, որոնք պետական եկամուտների թերհավաքման պատճառ են: Նշվածը վերաբերում է օրենսդրության այն դրույթներին, որոնք կոչված են ապահովել լիցենզիայի ներդիրի (ներդիրների) տրամադրման դիմաց պետական տուրքի գանձման խնդրի լուծումը:
- Նախարարությունը պատշաճ վերահսկողություն չի իրականացնում միջպետական և հանրապետական նշանակության ճանապարհներին գովազդային վահանակների տեղադրման, հաշվառման և դրանց դիմաց վճարների՝ օրենսդրությամբ սահմանված կարգով ժամանակին և ամբողջ ծավալով գանձման նկատմամբ:
- Բարելավման կարիք ունի վարչական իրավախախտումների բացահայտման և կանխարգելման ուղղությամբ նախարարության տրանսպորտային տեսչության գործունեությունը:
- Առանձին դեպքերում չեն պահպանվել «Գնումների մասին» ՀՀ օրենքի 23-րդ հոդվածի պահանջները. նախարարության կողմից առանձին գնումներն իրականացվել են մեկ անձից գնման ձևով այն դեպքում, երբ դրանք հնարավոր էր կատարել մրցույթով:
- Թերություններ ու բաց թողումներ են արձանագրվել ներքին աուդիտի աշխատանքներում, մի շարք դեպքերում չեն պահպանվել ՀՀ ֆինանսների և էկոնոմիկայի նախարարի 30.12.2002թ. թիվ 934-Ն հրամանով հաստատված կարգի պահանջները:
- 2006 և 2007 թվականներին նախարարության համակարգում գործող ընկերություններում, բացառությամբ մեկ ընկերության, տարեկան ժողովներ չեն գումարվել, որով խախտվել է «Բաժնետիրական ընկերությունների մասին» ՀՀ օրենքի 66-րդ հոդվածի 1-ին մասի պահանջը:
- Նախարարությունը, «Գնումների մասին» ՀՀ օրենքը ուժի մեջ մտնելու օրվանից, չի իրականացրել պատվիրատուների (ընկերությունների) կողմից գնումների մասին ՀՀ օրենսդրության պահանջների կատարման վերահսկման և գնումների պաշտոնական տեղեկագրում վերահսկման մասին եզրակացությունների հրապարակման պարտականությունները: Կառավարումն իրականացնող մարմնին վերապահված

լիազորությունները չեն իրականացվել, որով խախտվել են «Գնումների մասին» ՀՀ օրենքի 60-րդ հոդվածի «գ» կետով սահմանված պահանջները:

- Ուսումնասիրությամբ պարզվել է, որ 2006 և 2007թթ. ընթացքում ընկերությունների կողմից նախարարության համար իրականացվել է լրացուցիչ գործառնական այլ ծախսեր: Այսինքն, խախտվել է ՀՀ կառավարության 2006թ. հունիսի 22-ի թիվ 1238-Ն որոշման 8-րդ կետի պահանջը, համաձայն որի 50 տոկոսից ավելի պետական սեփականության բաժնեմաս ունեցող ընկերությունների կողմից իրականացվող ոչ համարժեք կամ գեղչ գներով խոշոր գործարքները, ընկերության գործունեության հետ չկապված ծախսերը (գործարքները), մասնավորապես, բաժնետիրոջ լիազորություններ իրականացնող պետական կառավարման մարմնի աշխատողների գործուղման, բարեգործական, ընկերության հիմնական գործունեությանը չառնչվող՝ սոցիալական ուղղվածություն ունեցող և այլ անհատույց գործարքները, անթույլատրելի են:
- ՀՀ տրանսպորտի և կապի նախարարի՝ 2006 թվականի հունվարի 9-ի հրամանով ձևավորված մրցութային հանձնաժողովի կողմից խախտվել է ՀՀ կառավարության 2005 թվականի հունվարի 25-ի թիվ 224-Ն որոշման 3-րդ հավելվածի 9-րդ կետի պահանջը:
- ՀՀ տրանսպորտի և կապի նախարարի՝ 2005 թվականի դեկտեմբերի 21-ի և 2006 թվականի հունվարի 18-ի հրամաններով ձևավորված ատեստավորման հանձնաժողովների կողմից խախտվել են ՀՀ կառավարության 2005 թվականի հունվարի 25-ի թիվ 224-Ն որոշման 3-րդ հավելվածի 9-րդ և 15-րդ կետերի պահանջները:
- Մինչև 2006 թվականի նոյեմբեր ամիսը «Երևանի բեռնման-բեռնաթափման ուղեմաս», «Երևանի ջրամատակարարման ուղեմաս» և «Տրանսնախագիծ» ընկերություններում վերստուգողներ ընդհանրապես ընտրված կամ նշանակված չեն եղել, որով խախտվել են «Բաժնետիրական ընկերությունների մասին» ՀՀ օրենքի 91-րդ հոդվածի առաջին մասի պահանջները:
- Ընկերություններում վերստուգողների թափուր պաշտոններ զբաղեցնելու համար նոր մրցույթ չի նշանակվել, որով խախտվել է ՀՀ ֆինանսների և էկոնոմիկայի նախարարի 2006 թվականի մայիսի 3-ի թիվ 478-Ն հրամանի պահանջը:
- «Նամականիշ» և «Վարչատնտեսական» ՓԲԸ-ների կողմից խախտվել են «Գնումների մասին» ՀՀ օրենքի 1-ին հոդվածի պահանջները, քանի որ 2006 և 2007 թվականներին կատարված ապրանքների և աշխատանքների գնումների

գործընթացն իրականացվել է «Գնումների մասին» ՀՀ օրենքի պահանջների խախտմամբ (տես՝ 8-րդ բաժնի 1-ին կետը):

- «Ռադիո» ՓԲԸ.

- Առանձին դեպքերում Ընկերության կողմից վարված գնման ընթացակարգի արձանագրություններում տեղ գտած հիմնավորումները չեն պարունակել «Գնումների մասին» ՀՀ օրենքի 23-րդ հոդվածի «ա», «բ» և «գ» կետերով նախատեսված դրույթներից որևէ մեկը և, արդյունքում, խախտվել են վերոնշյալ օրենքի պահանջները:
- 2006-2007 թվականներին Ընկերության կողմից խախտվել են նաև «Գնումների մասին» ՀՀ օրենքի 1-ին հոդվածի պահանջները, քանի որ կատարված գնումների գործընթացը չի իրականացվել «Գնումների մասին» ՀՀ օրենքի պահանջներին համապատասխան:

- «Վարչատնտեսական» ՓԲԸ.

- Համաձայն «Բաժնետիրական Ընկերությունների մասին» ՀՀ օրենքի 43-րդ հոդվածի և Ընկերության կանոնադրության 4.1 կետի, պետք է ստեղծվեր պահուստային հիմնադրամ, բայց ոչ պակաս, քան կանոնադրական կապիտալի 15%-ի չափով, սակայն այն չի ստեղծվել և խախտվել է վերը նշված օրենքի պահանջը:
- Վերահսկողության արդյունքում Ընկերության կողմից ներկայացված շահութաբաժնի ճշտված հաշվարկի համաձայն, 2006թ. զուտ շահույթը կազմել է 3,508.0 հազ. դրամ, շահութաբաժինը՝ 701.6 հազ. դրամ, իսկ 2007թ.-ին զուտ շահույթը՝ 29,922.0 հազ. դրամ, որից շահութաբաժինը՝ 5,984.4 հազ. դրամ: Այսպիսով, Ընկերության կողմից 2006-2007թթ. տնտեսական գործունեության արդյունքում ՀՀ պետական բյուջե որպես շահութաբաժին ենթակա է լրացուցիչ վճարման 6,686.0 հազ. դրամ:
- 2008 թ.-ի մայիսի 1-ի դրությամբ վարձավճարների գծով ՀՀ պետական բյուջեի հանդեպ Ընկերության պարտավորությունը կազմել է 16,671.9 հազ. դրամ:

- «Նամականիշ» ՓԲԸ.

- «Նամականիշ» (մատակարար) ՓԲԸ-ի և «Էլինետ Էնտերփրայզիս» ՍՊԸ-ի (գնորդ) միջև կնքված ապրանքների մատակարարման պայմանագրում դրամական պարտավորությունը արտահայտված չէ ՀՀ դրամով¹⁰: Այսպիսով, պայմանագիրը կնքվել է ՀՀ քաղաքացիական օրենսգրքով սահմանված

¹⁰ ՀՀ քաղաքացիական օրենսգրքի 356-րդ հոդվածի առաջին մասի համաձայն, դրամական պարտավորությունները պետք է արտահայտվեն ՀՀ դրամով:

պահանջի խախտմամբ: Խախտվել են նաև պայմանագրի 1.2., 3.2. և 4.1.1 կետերը:

- 2008 թվականի մայիսի 30-ի դրությամբ գնորդի ընդհանուր պարտքը մատակարարին կազմում է 1,243.2 հազ. ԱՄՆ դոլար, ինչի ստացման ուղղությամբ ընկերության կողմից ձեռնարկված միջոցները բավարար չեն: (2005 թ.-ի տարեկան գործունեության արդյունքում առաջացած 80,829.4 հազ. դրամ շահութաբաժինը մինչ օրս վճարված չէ ՀՀ պետական բյուջե:)
- Խախտելով «Գնումների մասին» ՀՀ օրենքի պահանջները՝ ՀՀ տրանսպորտի և կապի նախարարի 2006թ.-ի հունվարի 31-ի 01-09/332 գրությամբ տրված թույլտվության հիման վրա, ընկերությունը 2006թ.-ին ձեռք է բերել երկու ավտոմեքենա՝ 19,171.1 հազ. դրամ ընդհանուր արժեքով, իսկ 2007թ.-ին՝ 1,253.6 հազ. դրամի 6 համակարգիչ: Նշված գումարներն ընկերությունը կարող էր ուղղել շահութաբաժնի գծով ՀՀ պետական բյուջեին ունեցած պարտավորությունների մի մասի մարմանը, ինչը տեղի չի ունեցել:
- Նախարարության և ընկերության միջև սուբսիդիայի տրամադրման պայմանագիրը կնքվել է ՀՀ կառավարության 2003 թվականի դեկտեմբերի 24-ի թիվ 1937-Ն որոշման պահանջների խախտմամբ:
- Սուբսիդիայով հատկացված միջոցները ծախսվել են «Գնումների մասին» ՀՀ օրենքի պահանջների խախտմամբ:
- Նախարարության աշխատակազմի ֆինանսատնտեսագիտական և հաշվապահական հաշվառման վարչության կողմից չի իրականացվել վերահսկողություն՝ ՀՀ պետական բյուջեից տրամադրված միջոցները՝ բացառապես սուբսիդիայի հատկացման պայմանագրով նշված նպատակներին համապատասխան ծախսելու նկատմամբ:
- «Տրանսնախագիծ» ՓԲԸ-ն, մինչև մասնավորեցումը, 2007թ. տնտեսական գործունեության արդյունքում գուտ շահույթը կազմել է 11,233.0 հազ. դրամ, որի 20%-ը՝ 2,246.6 հազ. դրամ, որպես շահութաբաժին, ենթակա է լրացուցիչ վճարման ՀՀ պետական բյուջե:
- «Հայաստանի հեռուստատեսային և ռադիոհաղորդիչ գանց» ՓԲԸ
 - Ընկերության կողմից 2006-2007թթ.-ի տնտեսական գործունեության արդյունքում ՀՀ պետական բյուջե, որպես շահութաբաժին ենթակա է լրացուցիչ վճարման՝ 1,961.9 հազ. դրամ:
 - «Հայաստանի հեռուստատեսային և ռադիոհաղորդիչ գանց» ՓԲԸ-ի կողմից կատարված թվով 6 գնումների ընթացքում չեն վարվել գնման ընթացակարգի

արձանագրություններ, որով խախտվել է «Գնումների մասին» ՀՀ օրենքի 9-րդ հոդվածի 1-ին մասի պահանջը:

- Առանձին դեպքերում գնումների գործընթացը չի իրականացվել «Գնումների մասին» ՀՀ օրենքի պահանջներին համապատասխան՝ խախտելով նաև «Գնումների մասին» ՀՀ օրենքի 1-ին հոդվածի պահանջները:

Առաջարկություններ

ՀՀ կառավարությանն առաջարկվում է.

- Ձեռնարկել համապատասխան միջոցներ՝ «ՀՀ տարածքից դուրս գնումների կատարման կարգը սահմանելու մասին» ՀՀ կառավարության որոշումը հնարավորինս սեղմ ժամկետում ընդունելու ուղղությամբ:
- ՀՀ կառավարության կողմից սահմանված՝ ընդհանուր օգտագործման ուղևորատար ավտոմոբիլային տրանսպորտով կանոնավոր փոխադրումների կազմակերպման գործունեություն իրականացնելու լիցենզավորման և մարդատար «տաքսի» ավտոմոբիլներով ուղևորափոխադրումների կազմակերպման գործունեություն իրականացնելու լիցենզավորման համապատասխան կարգերում մեկից ավելի յուրաքանչյուր հաջորդ ներդիրի տրամադրման համար պահանջվող պարտադիր փաստաթղթերի ցանկում ներառել նաև ներդիրների քանակին համապատասխան վճարված պետական տուրքի անդորրագիրը:
- Զննարկել «Գնումների մասին» ՀՀ օրենքով նախատեսված գնման ընթացակարգի խախտումների համար պատասխանատվության իրավական մեխանիզմների ներդրման նպատակահարմարությունը:

ՀՀ տրանսպորտի և կապի նախարարությանը.

- Դեկավարվելով «Բյուջետային համակարգի մասին» ՀՀ օրենքի և «ՀՀ պետական բյուջեի կատարումն ապահովող միջոցառումների մասին» ՀՀ կառավարության համապատասխան որոշումների պահանջներով, առաջարկվում է.
 - Թույլ չտալ պահպանման ծախսերի նախահաշվի առանձին հոդվածներով ավելի նախատեսում և համակարգի կազմակերպությունների հաշվին ծախսերի կատարում:
 - Գնումներն իրականացնել «Գնումների մասին» ՀՀ օրենքին համապատասխան, ինչպես նաև իրականացնել վերահսկողություն՝

ընկերությունների կողմից գնումների մասին ՀՀ օրենսդրության պահանջների կատարման նկատմամբ:

- Ծառայողական ավտոմեքենաների քանակը, պահպանման և շահագործման ծախսերը կատարել 17.02.05թ. ՀՀ կառավարության թիվ 194-Ն որոշման պահանջներին համապատասխան:
- Ձեռնարկել միջոցներ նախարարության գլխավոր աուդիտորի թափուր հաստիքը կարճ ժամկետում համալրելու ուղղությամբ և խստորեն ղեկավարվել ՀՀ ֆինանսների և էկոնոմիկայի նախարարի 30.12.2004թ. թիվ 934-Ն հրամանով հաստատված՝ «ՀՀ-ում պետական և տեղական ինքնակառավարման մարմիններում, ինչպես նաև վերջիններիս ենթակա հիմնարկներում ներքին աուդիտի անցկացման կարգի» պահանջներով:

➤ Առանձնահատուկ ուշադրություն դարձնել ընթացիկ հաշվետվության մեջ ներկայացված խախտումների բացահայտման և համապատասխան պատժամիջոցների լիարժեք կիրառման խնդիրներին:

➤ Ձեռնարկել միջոցներ Համաշխարհային բանկի վարկի հաշվին 2004թ. ձեռք բերված 11,918.3 հազ. դրամի 13.1 տ ներկերն օգտագործման համար ոչ պիտանի դառնալու հետևանքով պետությանը հասցված վնասը վերականգնելու ուղղությամբ:

➤ Ձեռնարկել միջոցներ՝ արձանագրված գումարները պետական բյուջե վերականգնելու ուղղությամբ: Վերականգնման ենթակա գումարները փոխանցել ս.թ. սեպտեմբերի 12-ից գանձապետարանում ՀՀ վերահսկիչ պալատի անվամբ բացված թիվ 90000528115 «Պետությանը պատճառված վնասների փոխհատուցումից մուտքեր» եկամտային հաշվին:

➤ Ճանապարհաշինարարական հետագա մրցույթներ կազմակերպելիս, նախահաշվային արժեքի «չնախատեսված ծախսեր» 3 տոկոսանոց բաղադրիչի 1,5 տոկոսը չներառել տվյալ օբյեկտի նախահաշվային արժեք:

➤ Տեխնիկական հսկողություն իրականացնողի հետ կնքվող պայմանագրում ներառել հետևյալ պայմանը. վերահսկողություն իրականացնող ցանկացած մարմնի կողմից, հիմնանորոգման և շինարարության աշխատանքներում հայտնաբերված ծավալային, որակական և քանակական խախտումների պատասխանատուն տեխնիկական հսկողություն իրականացնողն է, և այս խախտումները վերացվում են տեխնիկական հսկողություն իրականացնող կազմակերպության ֆինանսական միջոցների հաշվին:

➤ Միջոցներ ձեռնարկել սեղմ ժամկետում ՀՀ կառավարության 13.01.2005թ.-ի թիվ 8-Ա որոշման պահանջների կատարման համար:

➤ Պարբերաբար իրականացնել պետական բյուջեի եկամուտների հավաքման վերաբերյալ նախարարությունում առկա տեղեկատվության և համապատասխան

գանձապետական հաշիվներին մուտքագրված եկամուտների համեմատություն, անհամապատասխանությունների առկայության դեպքում, միջոցառումներ ձեռնարկել դրանց պատճառների բացահայտման և անհրաժեշտության դեպքում դրանց վերացման ուղղությամբ:

➤ Իրականացնել միջպետական և հանրապետական նշանակության ավտոմոբիլային ճանապարհներին տեղադրված գովազդային վահանակների գույքագրում-քարտեզագրում, սահմանված կարգով ճանապարհային վճարների կատարման նկատմամբ վերահսկողություն:

➤ Ձեռնարկել միջոցներ վերահսկողության ընթացքում շահութաբաժնի գծով հաշվարկված և լրացուցիչ վճարման ենթակա գումարների ՀՀ պետական բյուջե փոխանցման ուղղությամբ:

➤ Բաժնետիրական ընկերություններում վերստուգողների թափուր պաշտոնները զբաղեցնելու համար իրականացնել մրցույթ:

➤ Ձեռնարկել միջոցներ «Երևանի ռադիոցանց» փակ բաժնետիրական ընկերությունը ՀՀ իրավաբանական անձանց պետական ռեգիստրում գրանցելու ուղղությամբ:

ՀՀ ֆինանսների նախարարությանը.

➤ Կառավարման մարմինների պահպանման ծախսերը բյուջեի նախագծերում նախատեսել ու ծախսային հոդվածների միջև վերաբաշխումներ կատարել միայն բավարար հաշվարկների և հիմնավորման առկայության դեպքում:

➤ 2009թ. պետական բյուջեում ՀՀ տրանսպորտի և կապի նախարարության ֆինանսավորումը պակաս նախատեսել և ֆինանսավորել ՀՀ կառավարության 13.01.05թ. թիվ 8-Ա որոշմամբ ՀՀ տրանսպորտի և կապի նախարարությանն ամրացված 4908 հատ ճանապարհային նշանների և դրանց 10024 գծ/մետր երկաթյա ցինկապատ ձողերի ընդհանուր արժեքի՝ 62,548.3 հազ. դրամի չափով: Իսկ «Պետական նշանակության ավտոճանապարհների պահպանում և շահագործում» ծրագրի իրականացման նպատակով «Պետական գնումների գործակալություն» ՊՈԱԿ-ում անցկացվող մրցույթների արդյունքում հաղթող ճանաչված կազմակերպությունների հետ կնքվող պայմանագրերում նախատեսել վերոգրյալ ճանապարհային նշանների անվճար տրամադրման պայմանը:

Բաժնետիրական ընկերություններին

➤ Կատարել «Բաժնետիրական ընկերությունների մասին» ՀՀ օրենքով սահմանված բաժնետերերի տարեկան ժողովները գումարելու պարտավորությունը,

- Ապրանքների, աշխատանքների և ծառայությունների ձեռք բերման գործընթացն իրականացնել գնումների մասին ՀՀ օրենսդրության պահանջներին համապատասխան,
- «Գնումների մասին» ՀՀ օրենքով նախատեսված կարգով սահմանել գնումների մասով գործընթացի համակարգման պատասխանատուներ,
- Հաշվի առնելով, որ «Վարչատնտեսական» ՓԲԸ-ի եկամուտները գոյանում են վարձակալության տրված տարածքների վարձավճարից, անհրաժեշտ է ձեռնարկել միջոցներ՝ չօգտագործվող տարածքները պիտանի դարձնելու ուղղությամբ, ինչը զգալի չափով կավելացնի ընկերության եկամուտները:

Համաձայն «Վերահսկիչ պալատի մասին» ՀՀ օրենքի 24-րդ հոդվածի 2-րդ մասի «գ» կետի, մեկամսյա ժամկետում ՀՀ Վերահսկիչ պալատին գրավոր տեղեկատվություն տրամադրել հայտնաբերված խախտումները վերացնելու վերաբերյալ: